

PROJEKTOWANE POSTANOWIENIA UMOWY
UMOWA NR ...
O WYKONANIE ROBÓT BUDOWLANYCH

Zawarta w ..... w dniu ..... pomiędzy:
Gminą Kamienna Góra z siedzibą w Kamiennej Górze (58-400), Aleja Wojska Polskiego 10,
REGON: 230821322, NIP: 614-01-02-873, reprezentowaną przez:
Patryka Strausa – Wójta Gminy Kamienna Góra,
przy kontrasygnacie Reginy Kachniarz – Skarbnika Gminy Kamienna Góra,
zwaną dalej „**Zamawiającym**”

a

..... (nazwa Wykonawcy)
z siedzibą w ..... (adres siedziby Wykonawcy),
wpisanym do Krajowego Rejestru Sądowego (do innego rejestru lub ewidencji) pod nr: .....
REGON: ....., NIP: .....
reprezentowanym przez:
..... (imię, nazwisko i pełniona funkcja reprezentanta Wykonawcy),
zwanym dalej „**Wykonawcą**”,

łącznie zwanymi „**Stronami**”, a odrębnie „**Stroną**”.

Zważywszy, że Zamawiający w wyniku rozstrzygnięcia postępowania w sprawie udzielenia zamówienia publicznego, przeprowadzonego w trybie podstawowym na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r., Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2019, ze zm.), dokonał wyboru oferty Wykonawcy na realizację zadania inwestycyjnego pn.: „**Remont mostu na potoku Żywica w ciągu drogi wewnętrznej, dz. 264/2, 243 w miejscowości Pisarzowice**”.

Strony niniejszej umowy postanawiają, co następuje:

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1. Oświadczenia stron

1. Skróty, używane w dalszej treści niniejszej umowy, oznaczają odpowiednio:
  - 1) KC – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r., Kodeks Cywilny (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1740, ze zm.)
  - 2) PrBud – ustawa z dnia 7 lipca 1994 r., Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1333, ze zm.)
  - 3) Pzp – ustawa z dnia 11 września 2019 r., Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2019, ze zm.)
  - 4) SWZ – Specyfikacja warunków zamówienia stanowiąca dokument zamówienia w rozumieniu przepisów Pzp,
2. Zamawiający oświadcza, że :
  - 1) w stosunku do nieruchomości oznaczonej jako działki geodezyjne nr 264/2, 243 obręb Pisarzowice, w obszarze których będzie realizowane zadanie inwestycyjne, posiada prawo do dysponowania na cele budowlane,
  - 2) posiada środki finansowe niezbędne do zapłaty za wykonanie przedmiotu umowy.
3. Wykonawca oświadcza, że:
  - 1) jest upoważniony do występowania w obrocie prawnym zgodnie z wymogami ustawowymi i posiada uprawnienia do wymagane do wykonywania robót budowlanych w pozwoleniach
  - 2) dysponuje personelem – osobami zdolnymi do realizacji zadania inwestycyjnego dającymi rękojmię prawidłowego i terminowego wykonania przedmiotu umowy,
  - 3) posiada niezbędną wiedzę i doświadczenie do wykonania przedmiotu umowy,
  - 4) znajduje się w sytuacji ekonomicznej i finansowej umożliwiającej realizację przedmiotu umowy

- 5) dokonał wizji terenowej w zakresie lokalizacji (wykonania) przedmiotu umowy.

§ 2. Pojęcia i definicje

Dla potrzeb interpretacji postanowień umowy Strony ustalają następujące znaczenie pojęć:

1. **Cena ofertowa** – całkowita cena brutto za wykonanie przedmiotu niniejszej umowy, podana przez Wykonawcę w ofercie złożonej Zamawiającemu w ramach postępowania w sprawie udzielenia zamówienia publicznego, jako oświadczenie woli wykonania przedmiotu umowy przez Wykonawcę za zaoferowaną przez niego cenę ryczałtową, ustaloną w oparciu o własną kalkulację Wykonawcy, uwzględniającą opis przedmiotu zamówienia (dokumentacja projektowa), a także wszelkie wymogi i obowiązki wskazane w SWZ i dokumentach zamówienia udostępnionych przez Zamawiającego, obejmującą też wszelkie podatki, opłaty i inne należności publicznoprawne obciążające Wykonawcę.
2. **Dokumentacja projektowa** – zbiór dokumentów służących do opisu i realizacji przedmiotu umowy, w formie przewidzianej przepisami PrBud i aktów wykonawczych do tej ustawy, w szczególności:
  - 1) projekt budowlany,
  - 2) projekt wykonawczy obejmujący poszczególne branże budowlane z załącznikami stanowiącymi jego integralną część (załączniki takie jak: rysunki, uzgodnienia, itp.),
  - 3) specyfikację techniczną wykonania i odbioru robót budowlanych,
  - 4) informację dotyczącą bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
3. **Dziennik budowy (dziennik robót)** - dokument przeznaczony do rejestrowania w formie wpisów osób uprawnionych, przebiegu realizacji robót budowlanych stanowiących przedmiot umowy a także innych zdarzeń lub okoliczności zachodzących w toku wykonywania robót budowlanych a mających znaczenie przy ocenie technicznej prawidłowości wykonania przedmiotu umowy, prowadzony w oparciu o przepisy PrBud i aktów wykonawczych do tej ustawy
4. **Harmonogram rzeczowo-finansowy** – sporządzone przez Wykonawcę zestawienie określające w porządku chronologicznym ramy czasowe wykonania zarówno całości jak i poszczególnych części lub rodzajów robót budowlanych stanowiących przedmiot umowy, wraz z szacunkiem przerobu prac i planowanych płatności, przy uwzględnieniu zasobów ludzkich i zasobów materiałowych będących w dyspozycji Wykonawcy.
5. **Inspektor nadzoru inwestorskiego** – osoba lub zespół osób ustanowionych przez Zamawiającego jako jego przedstawiciel, będący jednocześnie uczestnikiem procesu budowlanego w rozumieniu przepisów PrBud.
6. **Kierownik budowy / kierownik robót** – osoba posiadająca kwalifikacje i wymagane przepisami uprawnienia dla kierowania robotami budowlanymi, wskazana i upoważniona przez Wykonawcę do kierowania i nadzoru nad prawidłową realizacją robót, a jeżeli taki obowiązek wynika z przepisów lub uzyskanych decyzji zgłoszona również do właściwego organu nadzoru budowlanego.
7. **Konsorcjum** – Wykonawcy wspólnie podejmujący się wykonania przedmiotu niniejszej umowy, których wzajemne relacje reguluje umowa konsorcjum lub umowa o podobnym charakterze, w szczególności umowa współpracy.
8. **Kosztorys ofertowy** – kosztorys sporządzony przez Wykonawcę zgodnie z przepisami PrBud oraz przepisów aktów wykonawczych do ustawy PrBud, w szczególności na podstawie dokumentacji projektowej i SWZ udostępnionych przez Zamawiającego, zawierający w szczególności szacowane przez Wykonawcę ilości robót do wykonania oraz wycenione koszty jednostkowe tych robót.
9. **Materiały** – dopuszczone do stosowania w budownictwie materiały, surowce i wyroby budowlane, oraz urządzenia, które mają być wykorzystane (wbudowane) przy wykonywaniu robót budowlanych stanowiących przedmiot umowy, w standardzie określonym w dokumentacji projektowej i STWiOR, a w sytuacji braku określonych wytycznych co do standardu, zgodnym z przeznaczeniem i rodzajem robót do wykonania których mają zostać zastosowane.
10. **Nadzór autorski** – zespół czynności polegających w szczególności na potwierdzeniu zgodności realizacji wykonywanych robót budowlanych z dokumentacją projektową, uzgadnianiu możliwości wprowadzania ewentualnych zmian lub rozwiązań zamiennych w stosunku do przewidzianych w dokumentacji projektowej o ile takie są niezbędne do prawidłowego wykonania robót budowlanych.
11. **Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu** – odbiór robót polegający na ocenie ilości oraz jakości wykonanych robót budowlanych, które w dalszym procesie wykonywania robót nie wystąpią lub ulegają zakryciu.

12. **Odbiór częściowy** – odbiór polegający na ocenie ilości oraz jakości wykonanej części robót będący podstawą ewentualnych rozliczeń częściowych,
13. **Odbiór końcowy robót** - odbiór polegający na ocenie prawidłowości, kompletności i jakości całości wykonanych robót przewidzianych umową, a także realizacji przez Wykonawcę wszelkich innych obowiązków wynikających z postanowień niniejszej umowy lub jej załączników.
14. **Odbiór gwarancyjny** – wykonywana przez Zamawiającego kontrola skuteczności usunięcia przez Wykonawcę ujawnionych wad fizycznych przedmiotu umowy w okresie obowiązywania gwarancji jakości lub rękojmi za wady.
15. **Oferta** – pisemne oświadczenie woli wykonania przedmiotu umowy przez Wykonawcę za ustaloną całkowitą cenę ryczałtową oraz zgodnie z postanowieniami niniejszej umowy i jej załączników, złożone Zamawiającemu w ramach postępowania w sprawie udzielenia zamówienia publicznego prowadzącego do zawarcia niniejszej umowy.
16. **Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca** - osoba fizyczna, prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, posiadająca zdolność prawną, która nie podlega wykluczeniu z postępowania w sprawie udzielenia zamówienia publicznego w rozumieniu przepisów Pzp, i która w zgodzie z przepisami Pzp zawarła z Wykonawcą lub Podwykonawcą umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem jest wykonanie robót budowlanych, dostaw bądź usług, stanowiących część przedmiotu niniejszej umowy.
17. **Program naprawczy** – opracowany przez Wykonawcę i uzgodniony z Zamawiającym plan działań mający na celu nadrobienie opóźnień w wykonywaniu przedmiotu umowy zaistniałych z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy, w celu dotrzymania umownego terminu wykonania przedmiotu umowy, obejmujący w szczególności:
  - 1) propozycje nowych terminów wykonania poszczególnych części robót budowlanych, których termin wykonania upłynął, a które nie zostały jeszcze wykonane, lub których termin wykonania jest zagrożony według zapisów aktualnego harmonogramu rzeczowo-finansowego,
  - 2) wskazanie konkretnych środków i metod (np.: reorganizacja sposobu wykonywania robót poprzez zwiększenie zaangażowania sprzętu, personelu, Podwykonawców lub zwiększenie zaangażowania zasobów finansowych Wykonawcy), których zastosowanie pozwoli na dotrzymanie nowych terminów realizacji poszczególnych etapów robót i umówionego terminu wykonania przedmiotu umowy, przyjętych w przedkładanym zaktualizowanym harmonogramie rzeczowo-finansowym.
18. **Protokół ustaleń** – dokument określający zakres rzeczowy i/lub finansowy ewentualnych zmian w zakresie ilości lub rodzaju robót stanowiących przedmiot niniejszej umowy, sporządzany w sytuacji wystąpienia uzasadnionej potrzeby wykonania robót nie ujętych i nie opisanych w dokumentacji projektowej, wykonania robót zamiennych bądź potrzeby zaniechania wykonania określonych robót lub czynności; termin ten oznacza także pisemny dokument zawierający wszelkie ustalenia stron co do sposobu realizacji umowy w przypadku zaistnienia różnego rodzaju niejasności i wątpliwości mających wpływ na realizację przedmiotu umowy.
19. **Protokół odbioru robót zanikających i ulegających zakryciu** – dokument potwierdzający odbiór w zakresie wykonania przez Wykonawcę zgodnie z umową robót budowlanych zanikających lub ulegających zakryciu,
20. **Protokół odbioru częściowego** – dokument potwierdzający odbiór w zakresie wykonania przez Wykonawcę danej części robót budowlanych będący podstawą rozliczeń częściowych,
21. **Protokół odbioru końcowego** – dokument potwierdzający odbiór w zakresie wykonania przez Wykonawcę całości robót budowlanych objętych umową (wraz z przeprowadzeniem wymaganych prób i sprawdzeń), a także zrealizowania przez niego wszelkich innych obowiązków wynikających z postanowień niniejszej umowy.
22. **Protokół odbioru usuniętych wad** – dokument potwierdzający odbiór robót w zakresie wykonania usunięcia przez Wykonawcę wad ujawnionych w przedmiocie umowy.
23. **Siła wyższa** – wydarzenie lub okoliczność o charakterze nadzwyczajnym, na którą Wykonawca ani Zamawiający nie mają wpływu; wystąpieniu której Wykonawca ani Zamawiający – działając racjonalnie – nie mogli zapobiec; której Wykonawca ani Zamawiający – działając racjonalnie – nie mogli uniknąć ani jej przewyciężyć; oraz która nie może być zasadniczo przypisana Wykonawcy ani Zamawiającemu.

24. **STWiOR (Specyfikacja techniczna wykonania i odbioru robót)** – dokument zaliczany do zbioru dokumentów tworzących dokumentację projektową, przekazywany Wykonawcy przez Zamawiającego na potrzeby realizacji umowy, zawierający zbiory wytycznych oraz wymagań określających warunki oraz sposoby wykonywania, kontroli i odbioru robót budowlanych opisanych dokumentacją projektową.
25. **Sprzęt** – urządzenia, maszyny, środki transportu będące w dyspozycji Wykonawcy, potrzebne do zgodnego z umową wykonania przedmiotu umowy lub usunięcia jego wad.
26. **Teren budowy** – obszar, na którym prowadzone są roboty budowlane stanowiące przedmiot umowy wraz z przestrzenią zajmowaną przez zaplecze budowy.
27. **Termin wykonania przedmiotu umowy** – termin określony w niniejszej umowie, do upływu, którego Wykonawca jest zobowiązany wykonać całość robót budowlanych stanowiących przedmiot niniejszej umowy, a także zrealizować wszelkie inne obowiązki wynikające z postanowień umowy lub załączników stanowiących jej integralną część.
28. **Umowa o podwykonawstwo** – pisemna umowa o charakterze odpłatnym, której przedmiotem jest wykonanie robót budowlanych, dostaw lub usług stanowiących część przedmiotu umowy, zawierana pomiędzy Wykonawcą a Podwykonawcą, lub pomiędzy Podwykonawcą a dalszym Podwykonawcą, bądź też pomiędzy dalszymi Podwykonawcami.
29. **Wada** – jawne lub ukryte właściwości tkwiące w zrealizowanym przedmiocie umowy lub w dowolnym jego elemencie (w tym w urządzeniach lub wyposażeniu), powodujące niemożność wykonania, używania lub korzystania z przedmiotu umowy zgodnie z przeznaczeniem, bądź też zmniejszenie wartości przedmiotu umowy, obniżenie stopnia jego użyteczności, obniżenie jakości lub inne mankamenty. Za wadę uznaje się także sytuację, w której przedmiot umowy lub jego element nie stanowi własności Wykonawcy albo jest obciążony prawem osoby trzeciej.
30. **Wykonawca** – Strona umowy zobowiązana do wykonania przewidzianych niniejszą umową robót budowlanych i innych obowiązków zgodnie z postanowieniami umowy, dokumentacją projektową, zapisami SWZ, przepisami prawa, normami technicznymi i zasadami wiedzy technicznej.
31. **Zabezpieczenie należytego wykonania umowy** – zabezpieczenie w rozumieniu przepisów Pzp, wniesione przez Wykonawcę przed zawarciem niniejszej umowy w celu pokrycia ewentualnych roszczeń Zamawiającego z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, w tym roszczeń z tytułu braku zapłaty lub nieterminowej zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy bądź dalszemu Podwykonawcy, w jednej lub w kilku formach wybranych przez Wykonawcę spośród form wskazanych w SWZ.
32. **Zamawiający** – Strona umowy powierzająca Wykonawcy wykonanie robót budowlanych i innych obowiązków stanowiących przedmiot umowy, zobowiązana do dokonania wymaganych umową i właściwymi przepisami odrębnymi czynności umożliwiających Wykonawcy realizację umowy, w szczególności związanych z przekazaniem dokumentacji projektowej i dokumentów niezbędnych do rozpoczęcia a następnie kontynuowania realizacji umowy, jak również do odebrania wykonanego przedmiotu umowy i zapłaty wynagrodzenia.
33. **Zaplecze budowy** – teren przeznaczony na zaplecze socjalno-biurowe wraz z dostępem do urządzeń infrastruktury technicznej, a także na składowanie materiałów oraz sprzętu do wykonywania robót budowlanych, za którego wyznaczenie, utrzymanie, oraz uporządkowanie, odpowiada Wykonawca.

§ 3. Interpretacje zapisów umowy

Strony ustalają, że w zakresie interpretacji postanowień umowy, obowiązują następujące zasady:

1. Postanowienia umowy są interpretowane na podstawie przepisów prawa polskiego.
2. Wzajemne prawa i obowiązki Stron należy interpretować w kontekście całości przeprowadzonego postępowania w sprawie udzielenia zamówienia publicznego w wyniku którego doszło do zawarcia niniejszej umowy, w tym dokumentów zamówienia powstałych na potrzeby tego postępowania lub w trakcie jego prowadzenia.
3. Ilekroć w umowie pojęcie użyte jest w liczbie pojedynczej, dotyczy to również użytego pojęcia w liczbie mnogiej i odwrotnie chyba, że z określonego zapisu umowy wynika wyraźnie coś innego.
4. Integralną częścią Umowy są załączniki do umowy.
5. Dla celów interpretacji zapisów niniejszej umowy przyjmuje się nadrzędność jednych dokumentów nad innymi, zgodnie z następującą kolejnością:
  - 1) niniejsza umowa o roboty budowlane,

- 2) Ekspertyza techniczna mostu stanowiąca integralną część Decyzji PINB nr PINB-143/22/21/6-22 z dnia 02 sierpnia 2022 roku.
- 3) SWZ (w zakresie nie ujętym wyżej)
- 4) STWiORB,
- 5) Oferta Wykonawcy,
- 6) Kosztorys ofertowy (jeżeli był wymagany).
6. W celu eliminacji rozbieżności stwierdzonych pomiędzy poszczególnymi dokumentami wskazanymi w ust. 5, Zamawiający jest zobowiązany niezwłocznie i na piśmie przekazać stosowną informację Wykonawcy występującemu o wyjaśnienie rozbieżności, z zachowaniem podczas interpretacji tych rozbieżności, zasady nadrzędności jednych dokumentów na drugimi, o której mowa powyżej.
7. Wszelkie dokumenty przekazywane wzajemnie przez Strony będą sporządzane w języku polskim.
8. Śródtytuły nie mają wpływu na interpretację postanowień niniejszej umowy.
9. Terminy określone w umowie w dniach, tygodniach i miesiącach odnoszą się do dni, tygodni i miesięcy kalendarzowych, natomiast bieg i upływ terminu ustala się zgodnie z przepisami KC.
10. W sprawach nieuregulowanych postanowieniami umowy stosuje się odpowiednio przepisy prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności KC, PrBud, Pzp.
11. Umowa wchodzi w życie w dniu jej zawarcia, pod warunkiem podpisania przez obie strony.

§ 4. Sposób komunikowania się Stron

1. W przypadkach gdy postanowienia umowy przewidują dokonywanie zatwierdzeń, przekazywanie informacji lub powiadomień, wydawanie decyzji, poleceń lub zgód, będą one realizowane na piśmie i przekazywane osobiście za pokwitowaniem, pocztą bądź kurierem za pisemnym potwierdzeniem odbioru, lub drogą elektroniczną bądź faksem na następujące adresy:
  - 1) na adres Zamawiającego:
Urząd Gminy Kamienna Góra, 58-400 Kamienna Góra, Aleja Wojska Polskiego 10
telefon: 75 610 62 92, faks 75 744 28 57, e-mail: urząd.gminy@gminakg.pl
skrytka epuap: /9evg66kr5c/SkrytkaESP
  - 2) na adres Wykonawcy:
.....
2. W przypadku wykorzystania poczty elektronicznej lub faksu w celu wykonania czynności o której mowa w ust. 1, Strona otrzymująca niezwłocznie potwierdza pisemnie Stronie przekazującej na jej wyraźne żądanie, fakt otrzymania przekazanej wiadomości.
3. Wszelkie wpisy do dziennika budowy mogą być dokonywane wyłącznie przez osoby upoważnione i będą traktowane odpowiednio jako zatwierdzenia, informacje, powiadomienia, decyzje, polecenia lub zgody, przekazane z chwilą wykonania takiego wpisu.

§ 5. Solidarna odpowiedzialność konsorcjantów

1. W przypadku gdy Wykonawcą jest Konsorcjum, podmioty wchodzące w jego skład są solidarnie odpowiedzialne przed Zamawiającym za prawidłowe wykonanie umowy jak również za wniesienie zabezpieczenia należytego wykonania umowy.
2. Podmioty wchodzące w skład Konsorcjum zobowiązane są do pozostawania w Konsorcjum przez cały okres obowiązywania niniejszej umowy, łącznie z okresem gwarancji jakości i okresem rękojmi za wady za wyjątkiem zastąpienia wykonawcy (członka konsorcjum) innym wykonawcą w sytuacji wskazanej w art. 455 ust. 1 pkt. 2 litera „b” ustawy Pzp.
3. Konsorcjum zobowiązuje się do przekazania Zamawiającemu kopii umowy regulującej współpracę podmiotów wchodzących w skład Konsorcjum, które wspólnie podjęły się wykonania przedmiotu umowy i wszystkich zmian tej umowy, w tym zawierającej informacje za wykonanie jakich robót budowlanych w ramach umowy odpowiada każdy z uczestników Konsorcjum. Lider Konsorcjum jest upoważniony do podejmowania decyzji, a także składania i przyjmowania oświadczeń woli w imieniu i na rzecz każdego z podmiotów wchodzących w skład Konsorcjum, w zakresie wskazanym w pełnomocnictwach potrzebnych do realizacji niniejszej umowy i przedłożonych Zamawiającemu. Upoważnienie Lidera Konsorcjum nie może być odwołane lub w jakikolwiek sposób zmienione bez pisemnej zgody Zamawiającego.

4. W przypadku rozwiązania umowy Konsorcjum przed upływem okresu gwarancji i okresu rękojmi za wady, Zamawiający jest uprawniony do żądania wykonania całości lub części robót wynikających z umowy od wszystkich, niektórych lub jednego z członków Konsorcjum.

II. PRZEDMIOT UMOWY I TERMINY REALIZACJI

§ 6. Przedmiot Umowy

1. Zamawiający zamawia, a Wykonawca przyjmuje do wykonania przedmiot umowy obejmujący wykonanie robót budowlanych oraz innych czynności lub obowiązków określonych w niniejszej umowie lub w załącznikach stanowiących jej integralną część, w ramach zadania inwestycyjnego (zamierzenia budowlanego) pn.: „**Remont mostu na potoku Żywica w ciągu drogi wewnętrznej, dz. 264/2, 243 w miejscowości Pisarzowice**”.
2. Wykonawca oświadcza, że przed podpisaniem niniejszej umowy miał możliwość zweryfikowania dokumentacji projektowej udostępnionej przez Zamawiającego oraz innych dokumentów i danych przedstawionych przez Zamawiającego, mających lub mogących mieć wpływ na wykonywanie przedmiotu umowy, oraz że dokonał tej weryfikacji z należytą starannością. Wykonawca oświadcza również, że informacje, które uzyskał lub które przy dochowaniu należytej staranności mógł uzyskać w toku prawidłowo przeprowadzonej weryfikacji, nie będą stanowiły podstawy do kierowania jakichkolwiek roszczeń lub pretensji wobec Zamawiającego.
3. Do obowiązków Wykonawcy innych niż wykonanie robót budowlanych, należy w szczególności:
  - 1) geodezyjne wyniesienie wykonywanych obiektów w terenie,
  - 2) sporządzenie w terminie wykonania umowy, geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej wraz ze złożeniem jej do państwowego (powiatowego) zasobu geodezyjnego, a także przekazanie Zamawiającemu pisemnego oświadczenia osoby wykonującej samodzielne funkcje w dziedzinie geodezji i kartografii oraz posiadającą odpowiednie uprawnienia zawodowe (art. 57 ust. 1 pkt 5 ustawy PrBud) o zgodności usytuowania obiektu budowlanego z projektem zagospodarowania działki lub terenu,
  - 3) kierowanie budową przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane w wymaganej specjalności (art. 42 ust. 1 ustawy PrBud),
  - 4) zorganizowanie, oznakowanie oraz zabezpieczenie (wygradzenie) terenu budowy,
  - 5) prowadzenie dokumentacji fotograficznej z postępu prac, w szczególności robót zanikających oraz ulegających zakryciu, wraz z okresowym przekazywaniem jej Zamawiającemu wraz krótką informacją opisującą zakres wykonanych prac,

§ 7. Terminy

1. Termin wykonania przedmiotu umowy Strony ustalają **do dnia .....**, przy czym Strony umowy ustalają, że przedmiotem zobowiązania Wykonawcy jest wykonanie w tym terminie całości przedmiotu umowy tj.: wykonanie całości robót budowlanych oraz innych czynności lub obowiązków określonych w umowie lub w załącznikach stanowiących jej integralną część, a w związku z tym, konsekwencje nie dotrzymania jakichkolwiek zobowiązań wynikających z niniejszej umowy (tj. kary umowne), będą odnosiły się do całości zobowiązania i uprawnień Wykonawcy, w tym do całości umówionego wynagrodzenia.
2. Zamawiający przekaze Wykonawcy teren budowy w celu rozpoczęcia realizacji przedmiotu umowy, w terminie wspólnie ustalonym przez Strony, pod warunkiem uprzedniego przejęcia obowiązków kierownika budowy przez osobę wskazaną przez Wykonawcę (tj. złożenie oświadczenia o przejęciu obowiązków kierownika budowy). Przystąpienie do wykonywania robót budowlanych umowy może nastąpić dopiero po protokolarnym przekazaniu terenu budowy.
3. Umówiony termin wykonania przedmiotu umowy będzie uznany za dotrzymany, jeżeli łącznie zostaną spełnione następujące warunki:
  - 1) najpóźniej w ostatnim dniu terminu wskazanego w ust. 1 Wykonawca przekaze Zamawiającemu kompletną dokumentację powykonawczą,

- 2) w protokole odbioru końcowego potwierdzone zostanie dochowanie przez Wykonawcę terminu wykonania przedmiotu umowy, o którym mowa powyżej.
4. Strony ustalają, że od daty przekazania przez Wykonawcę dokumentów wskazanych w ust. 4 pkt 1), rozpoczyna się bieg terminu przyjętego dla wyznaczenia przez Zamawiającego daty rozpoczęcia czynności odbioru końcowego.
5. Strony umowy ustalają, że nie spełnienie co najmniej jednego z warunków wymienionych w ust. 3, może stanowić podstawę do naliczania kar umownych.
6. Wykonawca ma obowiązek przekazania Zamawiającemu powiadomienia o gotowości wykonanych robót do odbioru, w formie pisemnej, potwierdzone przez kierownika budowy i inspektora nadzoru.

III. OBOWIĄZKI I UPRAWNIENIA STRON

§ 8. Obowiązki Zamawiającego

1. Jeżeli jest to wymagane przepisami prawa Zamawiający, przed dniem protokolarnego przekazania terenu budowy, powiadomi organ nadzoru budowlanego o planowanym terminie rozpoczęcia robót budowlanych.
2. W dniu protokolarnego przekazania terenu budowy Zamawiający nieodpłatnie przekazuje Wykonawcy dziennik budowy i jeden komplet dokumentacji projektowej w wersji drukowanej, z zastrzeżeniem, że dokumentacja projektowa pozostaje własnością Zamawiającego i może być wykorzystywana wyłącznie w celu realizacji przedmiotu umowy.
3. Zamawiający ponosi wobec Wykonawcy odpowiedzialność za wady dokumentacji projektowej, i w przypadku ujawnienia takich wad Zamawiający jest zobowiązany do dokonywania na swój koszt zmian i modyfikacji dokumentacji projektowej w zakresie niezbędnym do prawidłowego wykonania przedmiotu umowy.
4. W przypadku gdy konieczność wprowadzenia zmian w dokumentacji projektowej jest następstwem nienależytego wykonywania przedmiotu umowy przez Wykonawcę, koszty zmian lub modyfikacji dokumentacji projektowej obciążają Wykonawcę.
5. Zamawiający jest ponadto zobowiązany do:
  - 1) ustanowienia nadzoru inwestorskiego, a także nadzoru autorskiego jeżeli będzie niezbędny,
  - 2) wyznaczania terminów wszelkich odbiorów robót budowlanych po otrzymaniu od Wykonawcy powiadomienia o gotowości do takich odbiorów,
  - 3) terminowego przystępowania do odbiorów robót budowlanych,
  - 4) terminowej zapłaty wynagrodzenia należnego Wykonawcy za wykonanie przedmiotu umowy,
6. Zamawiający w terminach określonych umową jest zobowiązany do odbiorów:
  - 1) robót ulegających zakryciu lub robót zanikających, z zastrzeżeniem ust. 7,
  - 2) częściowych,
  - 3) końcowego całości robót,
  - 4) gwarancyjnych,
7. Odbiorów robót ulegających zakryciu i zanikających, pod nieobecność Zamawiającego, może samodzielnie dokonywać inspektor nadzoru inwestorskiego.

§ 9. Zarządzanie realizacją umowy

1. Zamawiający, do zarządzania realizacją umowy w swoim imieniu i koordynacji działań, wyznacza i upoważnia inspektora nadzoru inwestorskiego.
2. Zamawiający, nie później niż w dniu protokolarnego przekazania terenu budowy, pisemnie powiadomi Wykonawcę o osobie (osobach), o której mowa w ust. 1.
3. Inspektor nadzoru inwestorskiego jest upoważniony w szczególności do:
  - 1) koordynacji działań i robót realizowanych przez Wykonawcę na podstawie niniejszej umowy,
  - 2) kontroli jakości stosowanych materiałów i jakości wykonywanych robót budowlanych,
  - 3) kontroli realizacji obowiązującego harmonogramu rzeczowo – finansowego,
  - 4) dokonywania odbiorów robót wykonanych zgodnie z dokumentacją projektową,
4. Inspektor nadzoru inwestorskiego wypełnia swoje obowiązki wydając polecenia, decyzje, zgody i zatwierdzenia, które są obowiązujące dla Wykonawcy, z zastrzeżeniem ust. 5.
5. Wykonawca, w terminie 2 dni roboczych, ma prawo zgłosić Zamawiającemu na piśmie zastrzeżenia do poleceń lub decyzji wydanych przez inspektora nadzoru inwestorskiego. Zgłoszone zastrzeżenia,

- po przedstawieniu stanowiska w tym zakresie przez inspektora nadzoru inwestorskiego, będą podlegały rozstrzygnięciu przez Zamawiającego.
6. Decyzje lub polecenia inspektora nadzoru inwestorskiego powodujące konieczność zmiany dokumentacji projektowej wymagają pisemnego zatwierdzenia przez Zamawiającego, wydawanego w terminie do 5 dni roboczych. Brak w tym terminie pisemnego zatwierdzenia takich zmian przez Zamawiającego zwalnia Wykonawcę z obowiązku wykonania tych decyzji lub poleceń inspektora nadzoru inwestorskiego, oraz z odpowiedzialności za ich niewykonanie, z wyjątkiem decyzji lub poleceń związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy, zabezpieczeniem mienia, bezpieczeństwem osób trzecich, oraz ochroną przeciwpożarową.
  7. Zamawiający zastrzega sobie prawo do zmiany personalnej inspektora nadzoru inwestorskiego, przy czym zmiana taka nie stanowi zmiany niniejszej umowy. Zamawiający, w terminie 5 dni, powiadomi pisemnie Wykonawcę o przeprowadzonej zmianie.

§ 10. Narady koordynacyjne (rady budowy)

1. Inspektor nadzoru inwestorskiego jest upoważniony do zwoływania narad koordynacyjnych (rad budowy) z udziałem przedstawicieli Wykonawcy, Zamawiającego i innych zaproszonych osób.
2. Kierownik budowy i kierownicy robót są zobowiązani uczestniczyć w naradach koordynacyjnych.
3. Narady koordynacyjne zwoływane są w zależności od bieżących potrzeb, nie częściej jednak niż raz na dwa tygodnie. Inspektor nadzoru inwestorskiego samodzielnie decyduje o potrzebie zwołania narady koordynacyjnej i może odstąpić od ich zwoływania z wymienioną częstotliwością.
4. Celem narad koordynacyjnych jest omawianie lub wyjaśnianie bieżących spraw dotyczących wykonania i stanu zaawansowania robót, w szczególności dotyczących:
  - 1) postępów realizacji robót,
  - 2) nieprawidłowości w wykonywaniu robót,
  - 3) zagrożeń dla terminowego wykonania przedmiotu umowy.
5. Inspektor nadzoru inwestorskiego, z wyprzedzeniem 2 dni roboczych, informuje uczestników narady koordynacyjnej o terminie i miejscu narady, prowadzi naradę i zapewnia jej protokołowanie, a kopie protokołu dostarcza wszystkim osobom zaproszonym na naradę.
6. Do ustaleń zapisanych w protokole narady koordynacyjnej, jej uczestnicy mogą wnieść pisemne zastrzeżenia w terminie 2 dni roboczych licząc od daty otrzymania protokołu. Po tym terminie ustalenia protokołu narady koordynacyjnej uważa się za wiążące.

§ 11. Obowiązki Wykonawcy

1. Wykonawca jest zobowiązany do wykonania przedmiotu umowy z należytą starannością mając na uwadze cel dla którego przedmiot umowy jest wykonywany, a także zgodnie z dokumentacją projektową, STWiOR, SWZ oraz nienaruszającymi zapisów umowy poleceniami inspektora nadzoru inwestorskiego, obowiązującymi normami technicznymi i zasadami wiedzy technicznej,
2. Wykonawca na zasadach ogólnych ponosi wobec Zamawiającego i osób trzecich odpowiedzialność za szkody powstałe w związku z realizacją umowy, w szczególności za utratę dóbr materialnych, uszkodzenie ciała lub śmierć osób, a także ponosi odpowiedzialność za wybrane metody działań i bezpieczeństwo na terenie budowy.
3. Wykonawca jest zobowiązany do niezwłocznego udzielania odpowiedzi na zgłoszone szkody.
4. Wykonawca jest zobowiązany w szczególności do:
  - 1) utrzymania ładu i porządku na terenie budowy, w tym umożliwienia wstępu na teren budowy wyłącznie osobom upoważnionym przez Zamawiającego lub przez Wykonawcę,
  - 2) stosowania się do decyzji i poleceń inspektora nadzoru inwestorskiego, zgodnych z przepisami prawa i postanowieniami niniejszej umowy,
  - 3) przekazywania inspektorowi nadzoru inwestorskiego informacji dotyczących realizacji umowy i umożliwienia mu prowadzenia powierzonych czynności i realizacji uprawnień przewidzianych przepisami PrBud,
  - 4) starannego i systematycznego prowadzenia dokumentacji wykonywanych robót budowlanych,
  - 5) stosowania materiałów, sprzętu i technik wykonawczych, oraz metod diagnozowania i kontroli, spełniających standardy i wymagania wskazane w dokumentacji projektowej,
  - 6) zgłaszania gotowości do odbiorów robót w trybach i na zasadach określonych umową,
  - 7) udziału w odbiorach robót w terminach wyznaczonych przez Zamawiającego,

- 8) terminowego usuwania wad przedmiotu umowy ujawnionych w okresie wykonywania robót, w czasie odbiorów, a także w okresach obowiązywania rękojmi za wady i gwarancji jakości,
  - 9) przestrzegania przepisów prawa pracy, zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, oraz przepisów w zakresie zabezpieczenia społecznego w stosunku do pracowników oraz osób uczestniczących w realizacji przedmiotu umowy,
5. Jeżeli Strony na piśmie nie ustalą inaczej, Wykonawca jest zobowiązany do rozpoczęcia robót w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia protokolarnego przekazania terenu budowy, a następnie ich wykonywania w każdy dzień powszedni co najmniej od godz. 8.00 do 16.00. Wykonawca ponosi odpowiedzialność za nie dotrzymanie terminu wykonania przedmiotu umowy powodowane naruszeniem obowiązków określonych niniejszym przepisem.
  6. Postanowień ustępu poprzedzającego nie stosuje się w sytuacji gdy warunki atmosferyczne lub inne okoliczności nie pozwalają na wykonywanie określonego rodzaju robót. W przypadku wystąpienia takich okoliczności Strony potwierdzają na piśmie brak możliwości wykonywania robót (np.: w formie protokołu ustaleń lub wpisu do dziennika budowy), a ich podjęcie przez Wykonawcę nastąpi niezwłocznie po ustąpieniu okoliczności uniemożliwiających prowadzenie robót.
  7. W szczególnych przypadkach (np. potrzeby ratowania mienia lub bezpieczeństwa wykonanych robót bądź gdy wymaga tego technologia prowadzonych robót), dopuszcza się wykonywanie niezbędnych robót lub czynności dowolnego dnia oraz w dowolnych godzinach, przy czym Wykonawca jest zobowiązany niezwłocznie powiadomić o tym inspektora nadzoru inwestorskiego. Bez pisemnej zgody inspektora nadzoru inwestorskiego Wykonawca nie jest uprawniony do wykonywania robót w godzinach 21.00 – 7.00.
  8. Wykonawca ma obowiązek prowadzić systematycznie i na bieżąco oraz prawidłowo przechowywać:
    - 1) dziennik budowy (dziennik robót),
    - 2) protokoły odbioru robót wraz z dokumentami sprawdzeń, prób i badań technicznych,
    - 3) pozostałe dokumenty budowy zgodnie z zapisami STWiOR.
    - 4) wszelką dokumentację powykonawczą.
  9. W okresie obowiązywania umowy, dokumentacja, o której mowa w ustępie poprzedzającym jest udostępniana Zamawiającemu i inspektorowi nadzoru inwestorskiego na każde żądanie.
  10. Wykonawcę obciążają koszty napraw i przywrócenia do stanu poprzedniego dróg oraz infrastruktury uszkodzonych w związku z realizacją przedmiotu umowy przez Wykonawcę lub podmioty za które Wykonawca ponosi odpowiedzialność (Podwykonawców, dalszych Podwykonawców), jak również uporządkowania terenu budowy oraz terenów wykorzystywanych w trakcie realizacji robót.
  11. Wykonawca, stosownie do postępu realizowanych robót budowlanych, sukcesywnie opracowuje i gromadzi dokumentację powykonawczą, należycie odzwierciedlając i dokumentując stan faktyczny wykonanych robót.

§ 12. Personel Wykonawcy

1. Wykonawca oświadcza, że w celu realizacji przedmiotu niniejszej umowy zapewni odpowiednie zasoby techniczne (materiałowe i sprzętowe), zasoby finansowe, a także zasoby ludzkie w postaci personelu posiadającego doświadczenie, wiedzę, wymagane uprawnienia i kwalifikacje w zakresie niezbędnym do wykonania przedmiotu umowy.
2. Zamawiający, z zastrzeżeniem ust. 3, wymaga od Wykonawcy, każdego Podwykonawcy i dalszego Podwykonawcy, zatrudniania na podstawie stosunku pracy (umowy o pracę) i na okres co najmniej równy okresowi realizacji robót budowlanych tj.: od daty rozpoczęcia do dnia zakończenia robót budowlanych, osób wykonujących czynności polegające na:
  - oczyszczaniu terenu budowy i przygotowaniu pod budowę,
  - rozbiórce nawierzchni, elementów konstrukcyjnych i zabezpieczających
  - wykonaniu konstrukcji nośnej obiektu wraz ze zbrojeniem i betonowaniem,
  - wykonywaniu robót nawierzchniowych na drogach, mostach i przepustach,
  - wykonywaniu sieci uzbrojenia terenu,
  - montażu barier drogowych.
3. Postanowienia ustępu poprzedzającego nie dotyczą:
  - 1) kierownika budowy oraz kierowników robót,
  - 2) osób wykonujących prace geodezyjne,
  - 3) osób fizycznych prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą (samozatrudnienie) i w

- jej ramach wykonujących na rzecz Wykonawcy, Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy czynności wskazane przez Zamawiającego w ust. 2.
4. Zamawiającemu zastrzega sobie prawo do prowadzenia czynności kontrolnych wobec Wykonawcy, każdego Podwykonawcy i dalszego Podwykonawcy, w zakresie spełniania wymogów określonych w ust. 2, a w związku z tym Zamawiający przysługuje prawo do:
    - 1) żądać oświadczeń lub innych dokumentów w zakresie potwierdzenia spełniania wymienionego wymogu zatrudnienia pracowników i dokonywania ich oceny,
    - 2) żądać stosownych wyjaśnień w przypadku wątpliwości w zakresie spełniania wymienionego wymogu przez Wykonawcę, Podwykonawcę, lub dalszego Podwykonawcę,
    - 3) przeprowadzać kontrole na miejscu wykonywania robót budowlanych.
  5. W okresie od daty protokolarnego przekazania terenu budowy do daty odbioru końcowego, na każde wezwanie Zamawiającego i w terminie określonym w tym wezwaniu, Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca, jest zobowiązany przedłożyć Zamawiającemu dowody potwierdzające spełnianie wymagań określonych w ust. 2, w szczególności:
    - 1) **oświadczenie pracownika** opatrzonego własnoręcznym czytelnym podpisem tego pracownika,
    - 2) **oświadczenie własne** o zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę osób wykonujących czynności, określone przez Zamawiającego; oświadczenie powinno zawierać w szczególności: dokładne określenie podmiotu składającego oświadczenie, datę złożenia oświadczenia, wskazanie, że objęte wezwaniem czynności wykonują osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę wraz ze wskazaniem liczby tych osób, rodzaju umowy o pracę, okresu zatrudnienia i wymiaru etatu, oraz podpis osoby uprawnionej do złożenia oświadczenia w imieniu podmiotu,
    - 3) poświadczone za zgodność z oryginałem **kopie umów o pracę** osób wykonujących czynności wskazane w ust. 2, wraz z dokumentem określającym zakres obowiązków pracowniczych jeżeli został sporządzony. Przekazywane kopie dokumentów winny zostać zanonimizowane w sposób zapewniający ochronę danych osobowych pracowników zgodnie z przepisami właściwymi w tym zakresie (tj. w szczególności bez danych adresowych i numerów PESEL pracowników), przy czym informacje takie jak imię i nazwisko pracownika, data zawarcia umowy o pracę, wymiar etatu, rodzaj umowy, nie podlegają anonimizacji i muszą być możliwe do odczytania.
    - 4) **zaświadczenie właściwego oddziału ZUS**, potwierdzające opłacanie przez wezwany podmiot, składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne z tytułu zatrudnienia na podstawie umów o pracę za ostatni okres rozliczeniowy lub cały okres realizacji przedmiotu umowy,
    - 5) poświadczone za zgodność z oryginałem **kopie dowodów potwierdzających zgłoszenie pracowników przez pracodawcę do ubezpieczeń**, zanonimizowane w sposób zapewniający ochronę danych osobowych zgodnie z przepisami właściwymi w tym zakresie.
  6. Niezłożenie przez Wykonawcę, Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę, dowodów, o których mowa w ust. 5, będzie traktowane jak niespełnienie przez Wykonawcę, Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę, wymogu zatrudnienia pracowników określonego w ust. 2.
  7. W przypadku niespełnienia przez Wykonawcę, Podwykonawcę lub też dalszego Podwykonawcę, wymogów zatrudnienia pracowników, o których mowa w niniejszym paragrafie, Zamawiającemu przysługuje prawo do naliczenia i potrącenia z wynagrodzenia Wykonawcy kar umownych w wysokości i na zasadach określonych w dalszych postanowieniach niniejszej umowy.
  8. W przypadku powzięcia uzasadnionych wątpliwości w zakresie przestrzegania przepisów prawa pracy przez Wykonawcę, Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę, Zamawiający może zwrócić się o przeprowadzenie odpowiedniej kontroli przez Państwową Inspekcję Pracy.
  9. Wszelkie przerwy lub przestoje w wykonywaniu umowy, wynikające z braku odpowiedniej liczby pracowników lub personelu Wykonawcy, skutkujące nie dotrzymaniem umówionego terminu wykonania przedmiotu umowy będą traktowana jako zwłoka powstała z winy Wykonawcy i nie mogą stanowić podstawy do zmiany terminu wykonania przedmiotu umowy.
  10. Inspektor nadzoru inwestorskiego jest uprawniony do zgłaszania uwag i zastrzeżeń, a także do wystąpienia do Wykonawcy z żądaniem usunięcia osoby należącej do pracowników lub personelu Wykonawcy, Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, która mimo udzielonego upomnienia:
    - 1) uporczywie wykazuje rażący brak staranności,
    - 2) wykonuje swoje obowiązki w sposób niekompetentny lub niedbały,
    - 3) nie stosuje się do postanowień umowy lub przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy,

- 4) stwarza zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia własnego lub osób trzecich, zagrożenie w zakresie ochrony środowiska, bądź narusza zasady bezpieczeństwa lub przepisy ppoż.
11. Wykonawca jest zobowiązany zapewnić, aby osoby zaangażowane do realizacji przedmiotu umowy nosiły na terenie budowy oznaczenia jednoznacznie identyfikujące podmioty, które je zaangażowały.

§ 13. Kierownik budowy

1. Wykonawca ustanawia zgodnie ze złożoną ofertą Pana/Panią :
  - 1) ..... jako kierownika budowy,
2. Osoby wymienione w ust. 1 są uprawnione do podejmowania i realizowania w imieniu Wykonawcy, czynności związanych z realizacją przedmiotu umowy w granicach określonych przepisami PrBud.
3. Kierownik budowy ma obowiązek przebywania na terenie budowy w trakcie wykonywania robót budowlanych stanowiących przedmiot umowy.
4. Wykonawca, w okresie wykonywania przedmiotu umowy, ma prawo do zmiany osoby pełniącej funkcję kierownika budowy na inną osobę posiadającą co najmniej równe kwalifikacje osobie wskazanej w ust. 1, po uprzednim pisemnym powiadomieniu Zamawiającego o zamiarze tej zmiany, przedstawieniu dokumentów potwierdzających kwalifikacje wprowadzanej osoby, oraz uzyskaniu pisemnej akceptacji Zamawiającego na zmianę. Strony umowy ustalają, że tego rodzaju zmiana nie stanowi zmiany umowy i nie wymaga sporządzenia aneksu do niniejszej umowy.
5. Wykonawca przekazuje Zamawiającemu powiadomienie o dokonaniu zmiany, o której mowa w ust. 3, w terminie nie późniejszym niż 3 dni robocze przed datą wprowadzenia takiej zmiany.
6. Przepisy ust. 4 - 5 stosuje się odpowiednio do kierowników robót angażowanych przez Wykonawcę.

§ 14. Podwykonawcy

1. Wykonawca zrealizuje przedmiot umowy **siłami własnymi/z udziałem podwykonawców***, którzy nie podlegają wykluczeniu z postępowania w sprawie udzielenia zamówienia obejmującego wykonanie przedmiotu niniejszej umowy, i dane których Wykonawca zamieścił w oświadczeniu dotyczącym spełnienia warunków udziału w postępowaniu i przesłanek wykluczenia z postępowania.
2. Strony ustalają, że zmiana Podwykonawcy i dalszego Podwykonawcy nie stanowi zmiany niniejszej umowy, ale dla dokonania tej zmiany stosuje się odpowiednio przepisy Pzp, jak również wymaga się zgody Zamawiającego wyrażonej na piśmie.
3. Powierzenie Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy wykonania części przedmiotu umowy na podstawie umowy o podwykonawstwo, nie zwalnia Wykonawcy z odpowiedzialności za należyte wykonanie powierzonej części przedmiotu umowy, a Wykonawca pozostaje:
  - 1) zobowiązany do nadzorowania działań Podwykonawcy i dalszego Podwykonawcy w okresie obowiązywania umowy o podwykonawstwo, a także w okresie usuwania wad,
  - 2) odpowiedzialny za wszelkie działania, zaniechania bądź uchybienia Podwykonawcy i dalszego Podwykonawcy, ich przedstawicieli lub pracowników, jak za własne działania i zaniechania.
4. Wykonawca, a także każdy Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca, przed zawarciem umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane przynależące do niniejszej umowy, jest zobowiązany do przedkładania Zamawiającemu projektu takiej umowy o podwykonawstwo, jak też każdego projektu jej zmiany, przy czym Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca jest obowiązany dołączyć każdorazowo zgodę Wykonawcy na zawarcie umowy o podwykonawstwo o treści zgodnej z jej projektem. Zawarcie umowy o podwykonawstwo, o której mowa, może nastąpić wyłącznie po akceptacji jej projektu przez Zamawiającego.
5. Umowa o podwykonawstwo powinna stanowić w szczególności, że:
  - 1) przedmiotem umowy o podwykonawstwo jest wykonanie robót budowlanych, dostaw lub usług, które odpowiadają ściśle i jasno określonym częściom przedmiotu niniejszej umowy, przy czym Zamawiający wymaga aby umowa o podwykonawstwo - w sytuacji udostępnienia przedmiaru robót w ramach postępowania przetargowego - wskazywała, których pozycji przedmiaru robót dotyczy przedmiot umowy o podwykonawstwo,
  - 2) wykonanie umowy o podwykonawstwo nastąpi co najmniej na takim poziomie jakości, jaki wynika z niniejszej umowy o roboty budowlane i jej załączników,
  - 3) termin zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy nie może być dłuższy niż 30 dni od dnia doręczenia, odpowiednio Wykonawcy, Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy, stosownej faktury lub rachunku,

- 4) wypłata wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy za wykonane roboty budowlane, będzie następować w częściach, na podstawie odbiorów częściowych robót,
  - 5) okres odpowiedzialności Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy za wady przedmiotu umowy o podwykonawstwo, nie jest krótszy od okresu odpowiedzialności Wykonawcy za wady przedmiotu umowy wobec Zamawiającego,
  - 6) Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca są zobowiązani do przedstawiania Zamawiającemu na jego żądanie, wszelkich dokumentów, oświadczeń i wyjaśnień dotyczących realizacji umowy o podwykonawstwo.
6. Umowa o podwykonawstwo nie może zawierać zapisów kształtujących prawa lub obowiązki Podwykonawcy bądź dalszego Podwykonawcy, w zakresie kar umownych oraz warunków wypłaty wynagrodzenia, w sposób dla niego mniej korzystny niż postanowienia niniejszej umowy zawartej między Zamawiającym a Wykonawcą, w szczególności:
    - 1) uzależniających uzyskanie przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę zapłaty za wykonanie całości lub części przedmiotu umowy o podwykonawstwo, od zapłaty przez Zamawiającego wynagrodzenia Wykonawcy lub odpowiednio od zapłaty przez Wykonawcę wynagrodzenia Podwykonawcy,
    - 2) uzależniających zwrot przez Wykonawcę kwot zabezpieczenia Podwykonawcy od zwrotu przez Zamawiającego zabezpieczenia należytego wykonania umowy Wykonawcy,
  7. Zamawiający, w terminie 7 dni, ma prawo zgłosić na piśmie zastrzeżenia do przedłożonego projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane przedmiotem przynależące do niniejszej umowy, w przypadkach o których mowa w przepisach Pzp (art. 464 ust. 3 ustawy Pzp), w szczególności w sytuacji:
    - 1) niespełniania przez projekt umowy o podwykonawstwo wymagań określonych w ust. 5,
    - 2) zamieszczenia w projekcie umowy o podwykonawstwo postanowień, o których mowa w ust. 6,
    - 3) gdy przedmiotem umowy o podwykonawstwo jest realizacja przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę całości przedmiotu umowy lub jego kluczowej części, której wykonanie zostało przez Zamawiającego zastrzeżone do realizacji wyłącznie bezpośrednio przez Wykonawcę,
    - 4) gdy określony w projekcie umowy o podwykonawstwo termin wykonania przedmiotu umowy jest dłuższy niż przewidywany niniejszą umową,
  8. W przypadku zgłoszenia przez Zamawiającego w przysługującym mu terminie, zastrzeżeń do projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca może ponownie przedłożyć zmieniony projekt takiej umowy o podwykonawstwo uwzględniający zastrzeżenia Zamawiającego.
  9. Wykonawca, a także Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca, jest zobowiązany do przedkładania Zamawiającemu kopii każdej zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, dostawy lub usługi, a także kopii zmiany tej umowy, poświadczonej przez siebie za zgodność z oryginałem, w terminie 7 dni od daty zawarcia tej umowy lub jej zmiany, jednak nie później niż na 3 dni robocze przed dniem skierowania Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy do realizacji przedmiotu umowy o podwykonawstwo. Do kopii umowy o podwykonawstwo należy przedłożyć odpis z Krajowego Rejestru Sądowego dla Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, bądź inne dokumenty właściwe z uwagi na status prawny Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, celem potwierdzenia, że osoby zawierające umowę w imieniu Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy są umocowane do jego reprezentacji.
  10. Zamawiający ustala, że obowiązek, o którym mowa w ust. 9 nie dotyczy umów o podwykonawstwo o wartości niższej niż kwota 30.000,00 złotych netto.
  11. Zamawiający, w terminie 7 dni, zgłasza w formie pisemnej sprzeciw do umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w przypadkach, o których mowa w ust. 7
  12. W sytuacji gdy termin zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy określony w zawartej umowie o podwykonawstwo jest dłuższy niż określony w ust. 5, Zamawiający informuje o tym Wykonawcę i wzywa go do doprowadzenia do zmiany tej umowy, pod rygorem wystąpienia o zapłatę kary umownej.
  13. Na żądanie Zamawiającego przekazane na piśmie Wykonawca jest zobowiązany do niezwłocznego usunięcia z terenu budowy Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, z którym zawarło umowę o podwykonawstwo nie zaakceptowaną przez Zamawiającego. W przypadku nie spełnienia przez

- Wykonawcę tego żądania, Zamawiającemu przysługuje prawo do usunięcia takiego Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcę na koszt Wykonawcy.
14. Wykonawca jest zobowiązany niezwłocznie usunąć na żądanie Zamawiającego Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę z terenu budowy, jeżeli jego działania lub jego zaniechania naruszają postanowienia niniejszej umowy bądź jej załączników.
  15. W sytuacji gdy projekt umowy o podwykonawstwo lub projekt zmiany umowy o podwykonawstwo, a także umowa o podwykonawstwo i jej zmiany są sporządzane w języku obcym, odpowiednio Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca jest zobowiązany załączyć do tłumaczenie projektu umowy o podwykonawstwo na język polski, i odpowiednio tłumaczenie przysięgłe umowy o podwykonawstwo na język polski.

§ 15. Obsługa geodezyjna

1. Wykonawca jest zobowiązany zapewnić obsługę geodezyjną wykonywanych robót budowlanych przez osobę wykonującą samodzielne funkcje i posiadającą stosowne uprawnienia zawodowe w dziedzinie geodezji i kartografii.
2. W zakresie obsługi geodezyjnej powierzonych robót budowlanych stanowiących przedmiot umowy Wykonawca jest odpowiedzialny za:
  - 1) zgodne z przepisami oraz dokumentacją projektową wytyczenie wszystkich elementów robót budowlanych w terenie,
  - 2) prawidłowość wpisów do dziennika budowy w zakresie rejestrowania czynności geodezyjnych,
  - 3) ochronę punktów pomiarowych i wysokościowych, w tym także ich odnowienie w przypadku uszkodzenia w toku realizacji przedmiotu umowy.
3. W przypadku stwierdzenia przez inspektora nadzoru inwestorskiego nieprawidłowego wyznaczenia geodezyjnego, Wykonawca jest zobowiązany do sprawdzenia tego wytyczenia oraz do skorygowania ewentualnych uchybień w terminie do 7 dni od dnia powiadomienia Wykonawcy przez inspektora nadzoru inwestorskiego o stwierdzonych nieprawidłowościach.
4. Wykonawca jest zobowiązany dokonać stosownych pomiarów geodezyjnych na każde uzasadnione żądanie inspektora nadzoru inwestorskiego lub nadzoru autorskiego oraz udostępniać im wykonane pomiary.
5. W terminie odpowiadającym terminowi zapłaty przez Zamawiającego części wynagrodzenia objętej końcową fakturą VAT (rachunkiem), Wykonawca dostarczy Zamawiającemu mapy z inwentaryzacją powykonawczą wykonanych robót budowlanych, przyjęte do państwowego (powiatowego) zasobu geodezyjnego, pod rygorem wstrzymania zapłaty tej części wynagrodzenia, przy czym wstrzymanie zapłaty wynagrodzenia z tytułu nie wywiązania się Wykonawcy z tego obowiązku nie skutkuje nie dotrzymaniem przez Zamawiającego terminu płatności oraz nie uprawnia Wykonawcy do żądania odsetek lub jakichkolwiek kar umownych.

§ 16. Harmonogram rzeczowo-finansowy

1. W terminie 14 dni od daty zawarcia niniejszej umowy o roboty budowlane, Wykonawca przedłoży Zamawiającemu opracowany przez siebie projekt harmonogramu rzeczowo-finansowego, zgodnie z którym będzie realizował przedmiot umowy.
2. Zamawiający ma prawo zgłoszenia na piśmie uwag do projektu harmonogramu o którym mowa w ust. 1, w terminie 7 dni od daty jego przedłożenia przez Wykonawcę. W przypadku zgłoszenia przez Zamawiającego zastrzeżeń do harmonogramu, Wykonawca jest zobowiązany do ich uwzględnienia i przedłożenia odpowiednio skorygowanego projektu harmonogramu w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia zastrzeżeń. Odmowa uwzględnienia zastrzeżeń Zamawiającego do przedłożonego harmonogramu winna zostać sporządzona na piśmie wraz z uzasadnieniem przyczyn odmowy.
3. W przypadku braku zgłoszenia zastrzeżeń w terminie wskazanym w ust. 1 i ust. 2, lub przekazania przez Zamawiającego informacji o braku zastrzeżeń do przedłożonego projektu harmonogramu rzeczowo-finansowego Wykonawca jest zobowiązany przedłożyć harmonogram w formie pisemnej.
4. W przypadku nie przedłożenia przez Wykonawcę projektu harmonogramu rzeczowo-finansowego bądź zaakceptowanego harmonogramu rzeczowo-finansowego w formie pisemnej, Zamawiającemu przysługuje prawo wstrzymania protokolarnego przekazania terenu budowy za co odpowiedzialność ponosi Wykonawca, również w przypadku gdy tego rodzaju naruszenie obowiązków Wykonawcy w

zakresie opracowania i przedłożenia harmonogramu będzie miało wpływ na nie dotrzymanie terminu wykonania przedmiotu umowy.

§ 17. Siła wyższa

1. Jeżeli którakolwiek ze Stron stwierdzi, że umowa nie może być realizowana z powodu działania siły wyższej lub z powodu następstw działania siły wyższej, niezwłocznie powiadomi o tym na piśmie drugą Stronę.
2. W przypadku wystąpienia siły wyższej lub jej następstw definitywnie uniemożliwiających dalsze wykonywanie robót budowlanych zgodnie z umową, Wykonawca niezwłocznie wstrzyma roboty a Zamawiający będzie zobowiązany do zapłaty Wykonawcy należnego wynagrodzenia stosownie do stanu zaawansowania robót budowlanych, potwierdzonego przez inspektora nadzoru inwestorskiego.

§ 18. Ubezpieczenie Wykonawcy

1. Wykonawca jest zobowiązany zawrzeć na okres obowiązywania niniejszej umowy lecz nie później niż od dnia w którym nastąpiło protokolarne przekazanie terenu budowy, umowę ubezpieczenia od wszelkich ryzyk związanych z realizacją przedmiotu umowy na kwotę ubezpieczenia nie mniejszą niż cena oferty (wartość niniejszej umowy).
2. Wykonawca jest zobowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia w zakresie odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, a także do terminowego opłacania składek ubezpieczeniowych wynikających z zawartej umowy ubezpieczenia, obejmującej swoim zakresem co najmniej szkody poniesione przez osoby trzecie w wyniku śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia (szkoda osobowa) lub w wyniku utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia własnego lub osób trzecich, oraz szkody rzeczowe spowodowane błędami, powstałe w związku z wykonywaniem robót budowlanych i innych prac objętych przedmiotem umowy.
3. Ubezpieczenia, o których mowa w ust. 1 i ust. 2, muszą zapewniać wypłatę odszkodowania płatnego w złotych polskich, bez ograniczeń.
4. Koszty umów ubezpieczenia, o których mowa w ust. 1 i ust. 2, w szczególności koszty składek ubezpieczeniowych z nimi związanych, pokrywa w całości Wykonawca.
5. Zamawiający ma prawo żądać od Wykonawcy przekazania w wyznaczonym przez siebie terminie dokumentów potwierdzających zawarcie umów ubezpieczeniowych, o których mowa w ust. 1 oraz ust. 2, w szczególności uwierzytelnionej przez Wykonawcę kopii umowy i polisy ubezpieczenia. W przypadku uchybienia temu obowiązkowi Zamawiający ma prawo wstrzymać przekazanie terenu budowy lub prowadzenie robót budowlanych do czasu przedłożenia wymaganych dokumentów, co nie powoduje wstrzymania biegu terminu ustalonego w umowie dla wykonania przedmiotu umowy przez Wykonawcę.
6. W przypadku przedłużenia terminu wykonania niniejszej umowy, Wykonawca jest zobowiązany, najpóźniej przed dniem wygaśnięcia posiadanej umowy ubezpieczenia, do stosownego przedłużenia okresu obowiązywania ubezpieczenia, oraz do przedstawienia Zamawiającemu na jego żądanie dokumentów potwierdzające zawarcie umowy ubezpieczenia na zasadach określonych w ust. 1 – 4, w szczególności uwierzytelnionej kopii umowy i polisy ubezpieczenia. W przypadku niedokonania przedłużenia ubezpieczenia zgodnie z wymogami, lub nieprzedłożenia wymaganych dokumentów ubezpieczenia w wyznaczonym terminie, Zamawiający ma prawo w imieniu i na rzecz Wykonawcy oraz na jego koszt dokonać stosownego ubezpieczenia, a poniesiony koszt potrącić z wynagrodzenia Wykonawcy.
7. Wykonawca nie jest uprawniony do dokonywania zmian warunków zawartej umowy ubezpieczenia bez uprzedniej zgody Zamawiającego wyrażonej na piśmie.

§ 19. Utrzymanie terenu budowy

1. Niezwłocznie po protokolarnym przekazaniu terenu budowy, Wykonawca jest zobowiązany do jego prawidłowego zagospodarowania i użytkowania, w szczególności do:
  - 1) podjęcia niezbędnych środków służących zapewnieniu bezpieczeństwa i zapobieganiu wstępowi na teren budowy przez osoby nieuprawnione,
  - 2) zapewnienie bezpieczeństwa osób przebywających na terenie budowy oraz utrzymanie terenu budowy w stanie zapobiegającym powstaniu zagrożeń dla bezpieczeństwa i zdrowia ludzi,
  - 3) organizacji zaplecza budowy,

- 4) doprowadzenie niezbędnych mediów i urządzeń infrastruktury technicznej na teren budowy,
  - 5) ponoszenie kosztów związanych z korzystaniem z urządzeń infrastruktury technicznej do celów związanych z wykonywaniem przedmiotu niniejszej umowy, w tym realizacją robót, próbami technicznymi, odbiorami itd.
2. Wykonawca jest zobowiązany zapewnić osobom upoważnionym, w szczególności inspektorowi nadzoru inwestorskiego oraz innym uczestnikom procesu budowlanego, swobodny dostęp do terenu budowy.
  3. Wykonawca jest zobowiązany utrzymywać teren budowy w stanie wolnym od nadmiernych przeszkód komunikacyjnych, a także składować materiały, sprzęt i odpady w ustalonych miejscach oraz należytem porządku, w tym niezwłocznie usuwać zbędne przedmioty z terenu budowy.
  4. Wykonawca na własną odpowiedzialność, własnym staraniem i na własny koszt podejmie środki zapobiegawcze wymagane przez istniejące uwarunkowania, w celu nie naruszania praw właścicieli posesji i obiektów budowlanych sąsiadujących z terenem budowy, oraz minimalizowania zakłóceń lub szkód wynikających z prowadzenia robót budowlanych.
  5. Po zakończeniu robót budowlanych Wykonawca jest zobowiązany uporządkować teren budowy, a następnie utrzymywać go we właściwym stanie do dnia odbioru końcowego robót.
  6. W przypadku stwierdzenia, że wymóg określony w ustępie poprzedzającym nie został spełniony, Zamawiający lub inspektor nadzoru inwestorskiego mają prawo polecić Wykonawcy niezwłoczne doprowadzenie terenu budowy do należytego stanu, a w przypadku nie dostosowania się do poleceń, po uprzednim bezskutecznym wezwaniu do tych czynności w terminie nie krótszym niż 3 dni, Zamawiający ma prawo zlecić osobie trzeciej usługę doprowadzenia terenu budowy do należytego stanu, kosztami tej usługi obciążyć Wykonawcę (wykonanie zastępcze) a poniesiony koszt potrącić z wynagrodzenia Wykonawcy.

§ 20. Korzystanie z dróg i organizacja ruchu drogowego

1. Przedmiot umowy winien być realizowany w taki sposób, by w sposób nieuzasadniony nie zakłócać ruchu na drogach prowadzących na teren budowy.
2. Wykonawca jest zobowiązany do wprowadzenia tymczasowej organizacji ruchu drogowego na czas prowadzenia robót, zgodnie z zatwierdzonym przez właściwe organy projektem czasowej organizacji ruchu, oraz do jej zniesienia po zakończeniu robót. Wszelkie koszty związane z wprowadzeniem tymczasowej organizacji ruchu drogowego, w tym opracowanie projektu organizacji ruchu, montaż i demontaż oznakowania, leżą po stronie Wykonawcy.
3. Zmieniona organizacja ruchu na czas prowadzenia robót winna uwzględniać konieczność dojazdu mieszkańców do nieruchomości i obiektów budowlanych sąsiadujących z terenem budowy, a także uwagi Zamawiającego w tym zakresie o ile nie są sprzeczne z obowiązującymi przepisami prawa.
4. Organizacja ruchu po zakończeniu robót budowlanych musi odpowiadać stałej organizacji ruchu.
5. W przypadku wykonywania robót budowlanych lub innych prac w pasie drogowym, Wykonawca ponosi odpowiedzialność za prawidłowe oznakowanie i zabezpieczenie miejsca robót i wykonanych objazdów, a także za ich utrzymanie w należywym stanie przez cały okres wykonywania tych robót.
6. Wykonawca jest zobowiązany zastosować niezbędne możliwe środki celem ochrony dróg i obiektów inżynierskich prowadzących na teren budowy przed uszkodzeniami, które mogą spowodować roboty budowlane, transport i sprzęt Wykonawcy, jego Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców, w szczególności winien stosować się do obowiązujących ograniczeń tonażowych i obciążeń pojazdów podczas transportu materiałów i sprzętu na teren budowy oraz z terenu budowy.
7. Wykonawcę obciążają koszty kar i mandatów nałożonych związanych z naruszeniem przez niego przepisów dotyczących dopuszczalnych obciążeń tonażowych oraz obciążeń osi pojazdów, a także koszty naprawy uszkodzonych z jego winy dróg wszelkiego rodzaju i kategorii, ciągów pieszych, oraz obiektów inżynierskich.

§ 21. Zawiadamianie o szczególnych zdarzeniach

1. Wykonawca jest zobowiązany niezwłocznie powiadamiać inspektora nadzoru inwestorskiego o wszelkich zaistniałych, dostrzeganych bądź przewidywanych, problemach związanych z realizacją przedmiotu umowy, w szczególności takich, które mogą mieć wpływ na wysokość wynagrodzenia Wykonawcy lub na dotrzymanie terminu zakończenia robót.

2. Jeżeli w trakcie wykonywania robót Wykonawca natrafi na przeszkody fizyczne, nie przewidziane SWZ lub dokumentacją projektową, również jest zobowiązany do niezwłocznego powiadomienia inspektora nadzoru inwestorskiego o takim fakcie.
3. W terminie 7 dni od przekazania powiadomienia, o którym mowa w ust. 1 lub ust. 2, Wykonawca przedstawi inspektorowi nadzoru inwestorskiego swoją ocenę wpływu tych problemów na realizację przedmiotu umowy, w szczególności opracuje i przedstawi propozycje dotyczące uniknięcia lub zmniejszenia wpływu takiego wydarzenia lub okoliczności na wykonanie umowy.
4. Jeżeli w związku z sytuacją wskazaną w ust. 1 – 3, wystąpi taka potrzeba, w terminie ustalonym przez strony Wykonawca przedstawi w formie kosztorysu ofertowego swoją wycenę robót lub prac wynikających z wystąpienia tych problemów.

§ 22. Nadzór archeologiczny i postępowanie ze znaleziskami

1. Wykonawca jest zobowiązany zapewnić nadzór archeologiczny nad wykonywanymi robotami budowlanymi, jeżeli z przepisów prawa powszechnie obowiązującego lub z treści załączników do niniejszej umowy wynika taka konieczność.
2. Wszelkie znaleziska, w szczególności monety, przedmioty wartościowe lub zabytkowe, oraz inne przedmioty o znaczeniu historycznym lub archeologicznym bądź przedstawiające znaczną wartość, ujawnione na terenie budowy, stanowią własność Skarbu Państwa. Wykonawca, w uzgodnieniu z inspektorem nadzoru inwestorskiego, jest zobowiązany podjąć wszelkie czynności konieczne do ich zabezpieczenia przed przywłaszczeniem, uszkodzeniem lub zniszczeniem przez pracowników lub personel Wykonawcy, Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, bądź przez osoby trzecie.
3. Wykonawca niezwłocznie powiadomi inspektora nadzoru inwestorskiego oraz właściwe organy o dokonanych znaleziskach, a także wykona polecenia inspektora nadzoru inwestorskiego dotyczące właściwego zabezpieczenia znaleziska, obchodzenia się z nimi i trybu dalszego postępowania.
4. Jeżeli zastosowanie się Wykonawcy do poleceń inspektora nadzoru inwestorskiego spowoduje konieczność poniesienia dodatkowych kosztów lub opóźnienie w realizacji robót, Wykonawcy przysługuje odpowiednio zwrot uzasadnionych kosztów po ich zatwierdzeniu przez Zamawiającego lub uprawnienie do przedłużenia terminu wykonania przedmiotu umowy.

§ 23. Ochrona środowiska

1. Wykonawca w okresie wykonywania przedmiotu umowy i ewentualnego usuwania stwierdzonych wad jest zobowiązany podjąć niezbędne działania w celu ochrony przyrody i środowiska naturalnego na terenie budowy oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie.
2. Wykonawca jest zobowiązany do postępowania zgodnie z wymogami właściwej dla przedmiotu umowy decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizację przedsięwzięcia, jeżeli decyzja taka została wydana przez właściwy organ.
3. Wykonawca jest zobowiązany uzyskać wymagane uzgodnienia i pozwolenia na wywóz nieczystości stałych i płynnych, a także na prawidłowe odprowadzanie ścieków, substancji ropopochodnych oraz wód gruntowych i opadowych z terenu budowy i innych miejsc wykonywania robót budowlanych, w sposób zapewniający ochronę wykonanych robót przed uszkodzeniem oraz terenu budowy i miejsc wykonywania robót przed zanieczyszczeniem.
4. Wykonawca jest zobowiązany usuwać odpady powstałe w związku z wykonywaniem przedmiotu umowy z zachowaniem przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 779, ze zm.), ustawy z dnia 13 września 1996 r., o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1439, ze zm.), a także przepisów prawa miejscowego w tym zakresie.
5. Wykonawca ponosi pełną odpowiedzialność oraz koszty z tytułu opłat, ewentualnych kar i grzywien przewidzianych w przepisach dotyczących ochrony przyrody i środowiska naturalnego, jak również w przepisach regulujących gospodarowanie odpadami.
6. Wykonawca zobowiązuje się do podjęcia wszelkich czynności prawnych zmierzających do przejęcia odpowiedzialności z tytułu zobowiązań prywatnoprawnych lub publicznoprawnych, które mogą być dochodzone od Zamawiającego z powodu naruszenia przez Wykonawcę obowiązków, o których mowa w ust. 1 - 5.

§ 24. Naprawa uszkodzeń

1. Wykonawca ma obowiązek chronić przed uszkodzeniem i kradzieżą wykonane przez siebie roboty budowlane a także materiały i sprzęt przeznaczone do wykonania robót, od dnia protokolarnego przekazania terenu budowy do dnia odbioru końcowego robót, z wyłączeniem robót przyjętych przez Zamawiającego do użytkowania.
2. Uszkodzenia w materiałach, sprzęcie lub wykonanych robotach powstałe w okresie, o którym mowa w ust. 1, Wykonawca jest zobowiązany naprawić na własny koszt i własnym staraniem w sposób zapewniający zgodność robót budowlanych i materiałów z wymaganiami dokumentacji projektowej oraz postanowieniami niniejszej umowy.
3. Wykonawca jest również odpowiedzialny za uszkodzenia w wykonanych robotach budowlanych i w materiałach przeznaczonych do wbudowania w ramach tych robót, w tym za uszkodzenia powstałe w okresie wykonywania robót jak też w okresie odpowiedzialności Wykonawcy za wady, powstałe wskutek okoliczności, za które odpowiada Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca.

IV. ODBIORY I KONTROLA JAKOŚCI

§ 25. Kontrola jakości

1. Wykonawca jest odpowiedzialny za jakość wykonywanych robót budowlanych, jak również jakość stosowanych materiałów i wyrobów budowlanych, a także za jakość sprzętu wykorzystywanego do realizacji przedmiotu umowy. Materiały i wyroby budowlane, a także urządzenia i sprzęt, używane do wykonania przedmiotu niniejszej umowy winny co do jakości odpowiadać wymogom wyrobów dopuszczonych do obrotu i stosowania w budownictwie, określonym w przepisach prawa jak też wymaganiom i standardom określonym w dokumentacji projektowej oraz STWiOR.
2. Wykonawca ma obowiązek przekazywania inspektorowi nadzoru inwestorskiego, potwierdzonych przez siebie za zgodność z oryginałem kopii wymaganych aprobat, atestów i deklaracji zgodności na materiały i wyroby budowlane wykorzystane do wykonania przedmiotu umowy. Materiały i wyroby budowlane stosowane przez Wykonawcę, Podwykonawcę oraz dalszego Podwykonawcę muszą w szczególności:
  - 1) odpowiadać wymogom przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r., o wyrobach budowlanych (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 215, ze zm.), i aktów wykonawczych do tej ustawy,
  - 2) posiadać wymagane przepisami prawa certyfikaty, aprobaty techniczne, dopuszczenia do stosowania w Rzeczypospolitej Polskiej oraz w krajach Unii Europejskiej i innych krajach na mocy umów stowarzyszeniowych zawartych z Unią Europejską,
  - 3) być dobrane zgodnie z normami technicznymi i zasadami wiedzy technicznej,
  - 4) odpowiadać wymaganiom i standardom określonym w dokumentacji projektowej i STWiOR,
  - 5) być wolne od praw osób trzecich w dacie ich wykorzystania do realizacji przedmiotu umowy.
3. Wykonawca ma obowiązek egzekwowania od dostawców materiałów o jakości określonej niniejszą umową, prowadzenia bieżącej kontroli dostarczanych materiałów oraz przestrzegania warunków ich przechowywania, jak również uzgadniania warunków dostaw materiałów w sposób zapewniający dochowanie terminów realizacji robót zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym.
4. W przypadku gdy inspektor nadzoru inwestorskiego ustali, że jakość materiałów lub wyrobów nie odpowiada wymogom niniejszej umowy, niezwłocznie powiadomi o tym Wykonawcę.
5. Inspektor nadzoru inwestorskiego może zobowiązać Wykonawcę do:
  - 1) usunięcia z terenu budowy materiałów nie odpowiadających określonym normom jakościowym, w wyznaczonym terminie, lub
  - 2) demontażu i usunięcia materiałów, które nie spełniają postawionych wymogów lub nie uzyskały uprzedniej akceptacji inspektora nadzoru inwestorskiego, i zastąpienia ich zaakceptowanymi materiałami.
  - 3) ponownego wykonania robót budowlanych, jeżeli materiały lub jakość wykonanych robót budowlanych nie spełniają postawionych wymagań bądź też nie zapewniają możliwości oddania przedmiotu umowy do użytkowania,
6. Jeżeli Wykonawca nie zastosuje się do poleceń inspektora nadzoru inwestorskiego, o których mowa w ustępie poprzedzającym, Zamawiający po bezskutecznym wezwaniu Wykonawcy do wykonania tychże poleceń w wyznaczonym przez siebie terminie uzasadnionym technicznie terminie, ma prawo zawiesić wykonywanie robót budowlanych, a następnie zlecić wykonanie odpowiednich czynności

osobie trzeciej na koszt Wykonawcy (wykonanie zastępcze), i potrącić poniesione w związku z tym wydatki z wynagrodzenia Wykonawcy. Skorzystanie przez Zamawiającego z tego uprawnienia nie powoduje wstrzymania biegu terminu ustalonego w umowie dla wykonania przedmiotu umowy przez Wykonawcę.

7. Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca może zastosować zakwestionowane przez inspektora nadzoru inwestorskiego materiały do wykonania robót budowlanych jeżeli udowodni, że ich jakość spełnia postawione wymagania.
8. Wykonawca zobowiązany dostarczyć inspektorowi nadzoru inwestorskiego próbki materiałów przed ich wykorzystaniem, jeżeli inspektor nadzoru inwestorskiego zwróci się z takim żądaniem.
9. Inspektor nadzoru inwestorskiego może żądać od Wykonawcy wykonania dodatkowych badań, prób lub sprawdzeń dotyczących zastosowanych materiałów lub wykonanych robót budowlanych (tj. nie wymaganych zapisami dokumentacji projektowej i STWiOR), lub wykonania dodatkowych badań poza miejscem wyprodukowania materiałów lub poza terenem budowy, jeśli budzą one uzasadnione wątpliwości co do ich jakości. Jeżeli wyniki badań, prób lub sprawdzeń, wykażą, że zastosowane materiały lub wykonane roboty budowlane nie są zgodne z wymaganiami dokumentacji projektowej lub odpowiednimi normami technicznymi, koszty tych badań obciążać będą Wykonawcę, natomiast jeżeli wyniki badań, prób lub sprawdzeń wykażą, że materiały lub wykonane roboty są zgodne z wymaganiami dokumentacji projektowej oraz odpowiednimi normami technicznymi, koszty tych badań obciążą Zamawiającego.

§ 26. Usuwanie wad i nieprawidłowości w okresie wykonywania robót

1. W przypadku stwierdzenia przez inspektora nadzoru inwestorskiego wykonywania robót niezgodnie z postanowieniami umowy i jej załączników, lub ujawnienia w wykonanych robotach budowlanych wad lub nieprawidłowości powstałych z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy, Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, inspektor nadzoru inwestorskiego jest uprawniony do wystąpienia z żądaniem usunięcia przez Wykonawcę stwierdzonych niezgodności, wad bądź nieprawidłowości w odpowiednim technicznie terminie nie krótszym niż 5 dni, przy czym koszty ich usunięcia ponosi Wykonawca.
2. Jeżeli dla ustalenia wad lub ich przyczyn niezbędne jest wykonanie odpowiednich sprawdzeń, badań technicznych, odkrywek lub ekspertyz, inspektor nadzoru inwestorskiego może polecić Wykonawcy dokonanie tych czynności na koszt Wykonawcy, z zastrzeżeniem, że jeśli wykonane sprawdzenia, badania techniczne, odkrywki lub ekspertyzy nie potwierdzą wadliwości robót, Zamawiający zwraca Wykonawcy udokumentowane koszty ich przeprowadzenia.
3. Jeżeli Wykonawca nie zastosuje się do żądania, o którym mowa w ust. 1, Zamawiający może zlecić usunięcie niezgodności, wad bądź nieprawidłowości wady przez osobę trzecią na koszt i ryzyko Wykonawcy (wykonanie zastępcze), a poniesione w związku z tym koszty potrącić z wynagrodzenia Wykonawcy.

§ 27. Odbiory robót zanikających i ulegających zakryciu

1. Wykonawca jest zobowiązany pisemnie powiadomić inspektora nadzoru inwestorskiego o gotowości do odbioru robót zanikających lub ulegających zakryciu niezwłocznie po ich wykonaniu, jak również umożliwić inspektorowi nadzoru inwestorskiego sprawdzenie każdej wykonanej roboty zanikającej lub ulegającej zakryciu.
2. Inspektor nadzoru inwestorskiego przeprowadza odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni od daty zgłoszenia przez Wykonawcę gotowości do odbioru oraz potwierdza odbiór robót protokołem odbioru robót zanikających i ulegających zakryciu, lub odpowiednim wpisem do dziennika budowy.
3. Jeżeli inspektor nadzoru inwestorskiego uzna odbiór robót zanikających lub ulegających zakryciu za zbędny, jest zobowiązany pisemnie powiadomić o tym Wykonawcę niezwłocznie, nie później niż w terminie przewidzianym dla dokonania odbioru tych robót.
4. Wykonawca nie jest uprawniony do zakrycia wykonanej roboty budowlanej bez dokonania odbioru przez inspektora nadzoru inwestorskiego lub uzyskania powiadomienia, o którym mowa w ust. 3.
5. W przypadku niedopełnienia obowiązku zgłoszenia inspektorowi nadzoru inwestorskiego gotowości do odbioru robót zanikających lub ulegających zakryciu, bądź dokonania zakrycia tych robót przed ich odbiorem, inspektor nadzoru inwestorskiego może zobowiązać Wykonawcę do odkrycia robót

lub wykonania odkrywek niezbędnych dla zbadania robót, oraz przywrócenia stanu poprzedniego na koszt Wykonawcy.

§ 28. Odbiory częściowe

1. Strony przeprowadzają odbiór częściowy robót, w celu realizacji częściowych rozliczeń finansowych za wykonanie przedmiotu umowy, przy czym dokonanie odbioru częściowego robót nie oznacza przyjęcia przez Zamawiającego wykonanych robót do użytkowania.
2. Wykonawca powiadamia inspektora nadzoru inwestorskiego oraz Zamawiającego o gotowość części robót do odbioru, przekazując jednocześnie wykaz robót zgłaszanych do odbioru częściowego wraz z informacją o wykonanym zakresie rzeczowym i finansowym ustalonym w oparciu o obowiązujący harmonogram rzeczowo-finansowy.
3. Zakres robót, o którym mowa w ust. 2, może zostać skorygowany przez Zamawiającego i inspektora nadzoru inwestorskiego na podstawie obmiaru rzeczywiście wykonanych lub odebranych robót.
4. Dokonanie odbioru części robót potwierdza protokół odbioru częściowego podpisany przez Strony.

§ 29. Odbiór końcowy

1. Czynności odbioru końcowego rozpoczynają się w terminie wyznaczonym przez Zamawiającego po wykonaniu przez Wykonawcę całości powierzonych robót budowlanych i obowiązków określonych treścią umowy lub jej załączników robót budowlanych, pod warunkiem:
  - 1) powiadomienia Zamawiającego przez Wykonawcę o gotowości przedmiotu umowy do odbioru,
  - 2) przekazania przez Wykonawcę kompletnej dokumentacji powykonawczej umożliwiającej ocenę prawidłowości wykonania przedmiotu umowy, obejmującej w szczególności: dziennik budowy, oświadczenie kierownika budowy o wykonaniu robót budowlanych zgodnie z dokumentacją projektową, protokoły badań i odbiorów technicznych, protokoły wymaganych prób, sprawdzeń i badań technicznych, świadectwa kontroli jakości, atesty, certyfikaty i aprobaty techniczne, dokumentację geodezyjną, dokumentację projektową z wszystkimi naniesionymi zmianami dokonanymi w trakcie wykonywania robót budowlanych, dokument gwarancyjny, itp.
2. Przed zgłoszeniem gotowości do odbioru końcowego robót Wykonawca przeprowadza wszystkie wymagane przepisami lub normami technicznymi próby techniczne i sprawdzenia, oraz zawiadamia inspektora nadzoru inwestorskiego o zamiarze ich przeprowadzenia, w terminie umożliwiającym jego udział w tych czynnościach.
3. Zamawiający wskazuje datę rozpoczęcia czynności odbioru końcowego w terminie do 14 dni od daty przekazania przez Wykonawcę powiadomienia o gotowości przedmiotu umowy do odbioru oraz kompletnej dokumentacji powykonawczej, o których mowa w ust. 1, pod warunkiem nie wniesienia przez Zamawiającego zastrzeżeń względem poprawności lub kompletności tych dokumentów.
4. O wyznaczonym terminie odbioru końcowego Wykonawca ma obowiązek poinformowania w formie pisemnej Podwykonawców, przy udziale których zrealizował przedmiot niniejszej umowy.
5. Wniesienie przez Zamawiającego zastrzeżeń względem poprawności lub kompletności dokumentów, o których mowa w ust. 3, stanowi podstawę do odmowy wyznaczenia terminu rozpoczęcia czynności odbioru końcowego. W takim przypadku Wykonawca pozostaje w zwłoce względem umówionego terminu wykonania przedmiotu umowy co uprawnia Zamawiającego do naliczania stosownych kar umownych - licząc od daty powiadomienia Wykonawcy o zastrzeżeniach do dnia skorygowania lub właściwego uzupełnienia dokumentacji przez Wykonawcę.
6. Odbiór końcowy przeprowadzany jest komisyjnie, z udziałem Zamawiającego, inspektora nadzoru inwestorskiego, kierownika budowy lub kierownika robót, oraz Wykonawcy.
7. Jeżeli w toku czynności odbioru końcowego zostanie stwierdzone, że przedmiot umowy nie jest gotowy do odbioru z powodu niezakończenia robót lub innych czynności przewidzianych niniejszą umową, wystąpienia wad, nieprzeprowadzenia wymaganych prób technicznych i sprawdzeń bądź uzyskania negatywnego ich wyniku, Zamawiający może odmówić dokonania odbioru końcowego, wyznaczając nowy termin rozpoczęcia czynności odbioru końcowego - w takiej sytuacji przyjmuje się, że Wykonawca nie wykonał przedmiotu umowy w terminie określonym umową i pozostaje w zwłoce z jego wykonaniem.
8. W przypadku stwierdzenia w toku czynności odbioru końcowego nieistotnych wad przedmiotu umowy, Strony uzgadniają w treści protokołu termin i sposób usunięcia tych wad. Jeżeli Wykonawca nie usunie wad w terminie lub w sposób ustalony w protokole odbioru końcowego, Zamawiający, po uprzednim

powiadomieniu Wykonawcy, jest uprawniony do zlecenia usunięcia wad podmiotowi trzeciemu na koszt i ryzyko Wykonawcy.

9. Komisja sporządza protokół odbioru końcowego robót, który podpisują członkowie tej komisji, i który stanowi podstawę do dokonania końcowych rozliczeń finansowych stron umowy, z zastrzeżeniem, że:
  - 1) odmowa podpisania protokołu przez osoby uczestniczące w czynnościach odbiorowych zostanie odnotowana w protokole,
  - 2) odmowa podpisania protokołu bez wniesienia do niego uwag jest równoznaczna z zaakceptowaniem przez odmawiającego treści protokołu,
  - 3) w protokole zamieszcza się zapisy dotyczące dochowania przez Wykonawcę umówionego terminu wykonania przedmiotu umowy.
10. Za datę odbioru końcowego uznaje się dzień podpisania protokołu odbioru końcowego przez członków komisji z uwzględnieniem postanowień ust. 9.
11. Do dnia odbioru końcowego Wykonawcę obciążają koszty usunięcia wszystkich wad i naprawienia każdej szkody rzeczywistej powstałej w obiekcie budowlanym, którego dotyczy przedmiot niniejszej umowy, za którą Wykonawca ponosi odpowiedzialność na zasadach ogólnych, a spowodowanej:
  - 1) wadą, która wynikła z robót budowlanych wykonanych w ramach niniejszej umowy i tkwiła w obiekcie na dzień zakończenia tych robót,
  - 2) działaniami Wykonawcy, Podwykonawcy bądź dalszego Podwykonawcy na terenie budowy lub w miejscu prowadzenia robót budowlanych, lub ich zaniechaniami,

§ 30. Przeglądy i odbiory gwarancyjne

1. Okres rękojmi za wady oraz okres udzielonej gwarancji jakości biegną od dnia podpisania protokołu odbioru końcowego.
2. Przeglądy gwarancyjne przeprowadzane są:
  - 1) nie później niż na 30 dni przed upływem okresu rękojmi, oraz
  - 2) nie później niż na 30 dni przed upływem okresu udzielonej gwarancji jakości.
3. Przeglądy gwarancyjne polegają na ocenie jakości wykonanych robót i stwierdzeniu wad przedmiotu umowy ujawnionych w okresie rękojmi za wady lub w okresie gwarancji jakości.
4. Przeglądy gwarancyjne przeprowadzane są komisyjnie przy udziale przedstawicieli Zamawiającego i przedstawicieli Wykonawcy, przy czym nieobecność przedstawicieli Wykonawcy nie wstrzymuje przeglądu gwarancyjnego, a Zamawiający jest w takiej sytuacji zobowiązany przekazać Wykonawcy uwierzytelnioną przez siebie kopię protokołu przeglądu gwarancyjnego wraz z wezwaniem do usunięcia ujawnionych wad w określonym przez Zamawiającego terminie uwzględniającym kwestie techniczne związane z usunięciem wady.
5. Zamawiający zastrzega sobie prawo udziału inspektora nadzoru inwestorskiego w pracach komisji dokonującej przeglądu gwarancyjnego.
6. W przypadku gdy Wykonawca nie usunie wad ujawnionych w okresie rękojmi lub gwarancji jakości w ustalonym terminie, Zamawiający po zawiadomieniu Wykonawcy, jest uprawniony do zlecenia osobie trzeciej usunięcia wad na koszt i ryzyko Wykonawcy.
7. Odbiór gwarancyjny będzie dokonywany komisyjnie przy udziale przedstawicieli Zamawiającego oraz przedstawicieli Wykonawcy, a dokonanie odbioru gwarancyjnego jest potwierdzane protokołem odbioru usuniętych wad. Do sporządzania protokołu odbioru usuniętych wad odpowiednio stosuje się postanowienia § 29 ust. 9 i ust. 10 niniejszej umowy.

V. WYNAGRODZENIE I WARUNKI PŁATNOŚCI

§ 31. Zasady ogólne

1. Strony ustalają, że tytułem wynagrodzenia za należyte wykonanie przedmiotu umowy Wykonawcy przysługuje wynagrodzenie brutto w kwocie ..... **złotych brutto** (słownie: ..... zł).
2. Wynagrodzenie określone w ust. 1 ma charakter ryczałtowy.
3. W przypadku niewykonania przez Wykonawcę całości przedmiotu niniejszej umowy wskutek odpowiednich ustaleń stron umowy dokonanych na piśmie lub zaniechania przez Wykonawcę realizacji części robót budowlanych lub innych obowiązków, ustalone wynagrodzenie ryczałtowe

- podlega obniżeniu stosownie do zakresu niewykonanej części umowy (zakresu rzeczowego), przy czym powyższe nie przekreśla ryczałtowego charakteru wynagrodzenia.
4. Rozliczenia stron umowy za wykonane części przedmiotu umowy będą dokonywane na podstawie częściowych faktur VAT (rachunków) do 90% wartości przedmiotu umowy, oraz końcowej faktury VAT (rachunku). Płatności wynagrodzenia przysługują wyłącznie za wykonane części przedmiotu umowy i w terminach zgodnych z jej postanowieniami, na podstawie stosownych protokołów odbioru częściowego bądź końcowego oraz prawidłowo wystawionych faktur VAT (rachunków), z uwzględnieniem ewentualnych potrąceń.
  5. Wynikające z umowy należności Wykonawcy będą wpłacane przez Zamawiającego na rachunek bankowy Wykonawcy, lub odpowiednio Podwykonawcy i dalszego Podwykonawcy, wskazane przez Wykonawcę, lub odpowiednio przez Podwykonawcę i dalszego Podwykonawcę, w treści faktury VAT (rachunku) wystawionej odpowiednio przez Wykonawcę, przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę **z zastosowaniem tzw. „mechanizmu podzielonej płatności”**
  6. Wynagrodzenie należne Wykonawcy zostanie ustalone z zastosowaniem stawki VAT obowiązującej w chwili powstania obowiązku podatkowego. Zmiana wynagrodzenia Wykonawcy w tym zakresie nie stanowi zmiany umowy.

§ 32. Płatności

1. Płatności wynagrodzenia na rzecz Wykonawcy będą realizowane w terminie nie dłuższym niż 30 dni kalendarzowych od daty otrzymania przez Zamawiającego prawidłowo wystawionej faktury VAT (rachunku) na kwoty potwierdzone odpowiednimi protokołami odbioru robót, z uwzględnieniem ewentualnych potrąceń wynikających z postanowień umowy.
2. Wykonawca, wraz z rozliczeniem części lub całości należnego mu wynagrodzenia, jest zobowiązany przedłożyć Zamawiającemu:
  - 1) odpowiedni protokół odbioru częściowego lub odbioru końcowego robót (jeżeli Zamawiający nie jest w jego posiadaniu),
  - 2) kopie faktur VAT (rachunków) wystawionych przez Podwykonawcę i dalszego Podwykonawcę biorącego udział w realizacji przedmiotu umowy, (jeżeli Wykonawca realizuje przedmiot umowy przy ich udziale), lub oświadczenie o wykonaniu wyłącznie siłami własnymi rozliczanej części przedmiotu umowy, jeśli przedmiot umowy jest realizowany bez udziału Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy,
  - 3) dowody zapłaty wynagrodzenia należnego Podwykonawcy oraz dalszemu Podwykonawcy, a w przypadku nie wystawienia w danym okresie przez Podwykonawcę i dalszego Podwykonawcę faktur VAT (rachunków) za wykonanie robót budowlanych, dostaw lub usług zrealizowanych przed dniem odbioru częściowego przedmiotu umowy, lub jeżeli roszczenia Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy nie były jeszcze wymagalne – stosowne oświadczenia Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy w tym zakresie.
3. Jeżeli Wykonawca nie przedstawi wraz z fakturą VAT (rachunkiem) dokumentów, o których mowa w ustępie poprzedzającym, Zamawiający jest uprawniony do wstrzymania zapłaty wynagrodzenia do czasu przedłożenia przez Wykonawcę tych dokumentów, z zastrzeżeniem, że wstrzymanie przez Zamawiającego zapłaty nie skutkuje nie dotrzymaniem przez Zamawiającego terminu płatności i nie uprawnia Wykonawcy do żądania odsetek.
4. Zamawiający jest uprawniony do żądania i uzyskania od Wykonawcy niezwłocznych wyjaśnień w przypadku wątpliwości dotyczących dokumentów, o których mowa w ust. 2.
5. Jeżeli w terminie określonym w zaakceptowanej przez Zamawiającego umowie o podwykonawstwo, Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca nie zapłaci wymagalnego wynagrodzenia przysługującego Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy za wykonanie całości lub części przedmiotu umowy o podwykonawstwo, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca może zwrócić się z żądaniem zapłaty należnego wynagrodzenia bezpośrednio do Zamawiającego.
6. Zamawiający niezwłocznie po zgłoszeniu żądania dokonania płatności bezpośredniej zawiadomi Wykonawcę o żądaniu Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, oraz wezwie Wykonawcę do zgłoszenia w formie pisemnej uwag dotyczących zasadności bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy, w terminie nie krótszym niż 7 dni od dnia doręczenia Wykonawcy wezwania. W zgłaszanych uwagach nie można powoływać się na potrącenie roszczeń niezwiązanych z realizacją umowy o podwykonawstwo.

7. W przypadku zgłoszenia przez Wykonawcę uwag dotyczących zasadności bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy, Zamawiający może:
  - 1) nie dokonać bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy, jeżeli Wykonawca wykaże niezasadność takiej zapłaty lub
  - 2) złożyć do depozytu sądowego kwotę potrzebną na pokrycie wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy w przypadku zaistnienia zasadniczej wątpliwości co do wysokości kwoty należnej zapłaty lub podmiotu, któremu płatność się należy,
  - 3) dokonać bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy, jeżeli Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca wykaże zasadność takiej zapłaty.
8. Bezpośrednia zapłata wynagrodzenia na rzecz Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy dotyczy wyłącznie należności powstałych po zawarciu zaakceptowanej przez Zamawiającego umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, lub po przedłożeniu Zamawiającemu poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi.
9. Bezpośrednia zapłata wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy obejmuje wyłącznie wynagrodzenie, bez należnych odsetek. Równowartość kwoty zapłaconej Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy, bądź też skierowanej do depozytu sądowego, Zamawiający potrąci z wynagrodzenia należnego Wykonawcy.
10. Podstawą bezpośredniej zapłaty przez Zamawiającego wynagrodzenia na rzecz Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy jest kopia faktury VAT (rachunku) wystawionej przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę i potwierdzona przez wystawcę za zgodność z oryginałem, przedstawiona Zamawiającemu wraz z potwierdzoną za zgodność z oryginałem kopią protokołu odbioru robót budowlanych objętych umową o podwykonawstwo przez Wykonawcę lub Podwykonawcę, bądź potwierdzeniem przez Wykonawcę lub Podwykonawcę odbioru dostaw lub usług objętych umową o podwykonawstwo.
11. Zamawiający może złożyć do depozytu sądowego kwotę potrzebną na pokrycie wynagrodzenia Podwykonawcy i dalszego Podwykonawcy w przypadku zasadniczych wątpliwości co do wysokości należnej zapłaty lub co do podmiotu, któremu płatność należy się, co uznaje się za równoznaczne z wykonaniem w zakresie objętym zdeponowaną kwotą zobowiązania Zamawiającego względem Wykonawcy.
12. W sytuacji gdy w okresie obowiązywania niniejszej umowy:
  - 1) co najmniej dwukrotnie wystąpi konieczność dokonania bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia na rzecz Podwykonawcy bądź dalszego Podwykonawcy, lub
  - 2) co najmniej jednokrotnie wystąpi konieczność dokonania bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia na rzecz Podwykonawcy bądź dalszego Podwykonawcy, na sumę większą niż 5,0% wartości niniejszej umowyZamawiający jest uprawniony do odstąpienia od niniejszej umowy z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy.

§ 33. Wierzytelności

1. Dokonanie przez Zamawiającego bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia na rzecz Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy bądź ważne złożenie kwoty potrzebnej na pokrycie wynagrodzenia z tytułu bezpośredniej zapłaty do depozytu sądowego, skutkuje umorzeniem wierzytelności przysługującej Wykonawcy od Zamawiającego z tytułu umówionego wynagrodzenia w wysokości odpowiadającej kwocie dokonanej zapłaty bezpośredniej.
2. Wykonawca nie może dokonać zastawienia lub przeniesienia, w szczególności w formie cesji, przekazu lub sprzedaży, jakiegokolwiek wierzytelności wynikającej z niniejszej umowy lub jej części, jak również jakiegokolwiek korzyści wynikającej z umowy lub udziału w niej, na osoby trzecie bez uprzedniej pisemnej zgody Zamawiającego.
3. W przypadku Wykonawcy będącego Konsorcjum, z wnioskiem do Zamawiającego o wyrażenie zgody na dokonanie czynności określonych w ust. 2, występuje podmiot reprezentujący wszystkich członków Konsorcjum, zgodnie z posiadany pełnomocnictwem.
4. Zamawiający nie wyrazi zgody na dokonanie czynności określonych w ust. 2, dopóki Wykonawca nie przedstawi dowodów potwierdzających zaspokojenie roszczeń wszystkich Podwykonawców i

- dalszych Podwykonawców, których wynagrodzenie byłoby regulowane ze środków objętych wierzytelnością będącą przedmiotem czynności przedstawionej do akceptacji.
5. Cesja, przekaz lub inna czynność wywołująca podobne skutki, dokonane bez pisemnej zgody Zamawiającego, są względem Zamawiającego bezskuteczne.

VI. ZABEZPIECZENIA PRAWDŁOWEGO WYKONANIA UMOWY

§ 34. Uprawnienia z tytułu rękojmi i gwarancji jakości

1. Wykonawca ponosi wobec Zamawiającego odpowiedzialność z tytułu rękojmi za wady przedmiotu umowy, w szczególności wykonanych robót budowlanych, przez okres ..... miesięcy (minimum 36 m-cy, maksymalnie 60 m-cy) licząc od daty odbioru końcowego, na zasadach określonych w KC.
2. Wykonawca udziela Zamawiającemu na wykonane roboty budowlane stanowiące przedmiot umowy, gwarancji jakości na okres ..... miesięcy (minimum 36 m-cy, maksymalnie 60 m-cy) licząc od daty odbioru końcowego, na warunkach określonych w niniejszej umowie i w dokumencie gwarancyjnym, o którym mowa w ust. 5.
3. Wykonawca ponosi wobec Zamawiającego odpowiedzialność z tytułu rękojmi za wady oraz z tytułu udzielonej gwarancji jakości na wszystkie dostarczone i wbudowane (zainstalowane) urządzenia oraz wyposażenie przez okres ..... miesięcy (minimum 36 m-cy, maksymalnie 60 m-cy), licząc od daty odbioru końcowego.
4. W okresie udzielonej gwarancji jakości i w ramach wynagrodzenia ustalonego w niniejszej umowie, Wykonawca przejmuje na siebie całość obowiązków związanych z serwisowaniem, konserwacją i przeglądami technicznymi wbudowanych (zainstalowanych) urządzeń i wyposażenia. Obowiązki te Wykonawca jest zobowiązany realizować zgodnie z warunkami SWZ oraz warunkami użytkowania (eksploatacji) określonymi przez producentów bądź wykonawców tych urządzeń i wyposażenia, jak również niezwłocznie tj. nie później niż w terminie 14 dni od dnia ich dokonania, będzie przekazywał Zamawiającemu protokoły z wymaganych przeglądów technicznych.
5. Wykonawca jest zobowiązany wydać Zamawiającemu, w dniu odbioru końcowego robót, dokument gwarancyjny w formie pisemnej, stanowiący co najmniej, że:
  - 1) w ramach udzielonej gwarancji jakości Wykonawca (Gwarant) zobowiązuje się do usunięcia każdej stwierdzonej wady rzeczy objętej zakresem przedmiotu umowy lub wymianę tej rzeczy na wolną od wad,
  - 2) w przypadku wystąpienia wady, która skutkuje zagrożeniem dla życia bądź zdrowia ludzi, zanieczyszczeniem środowiska, lub wystąpieniem szkody w mieniu Zamawiającego bądź osób trzecich, Wykonawca (Gwarant) usunie zaistniałą wadę niezwłocznie tj.: w czasie 24 godzin od chwili otrzymania powiadomienia o takiej sytuacji, lub co najmniej wykona w tym terminie stosowne zabezpieczenia, a następnie usunie ją w najszybszym możliwym technicznie terminie,
  - 3) w przypadku wystąpienia wady, która uniemożliwia użytkowanie lub korzystanie z przedmiotu umowy lub jego części zgodnie z jego przeznaczeniem, Wykonawca (Gwarant) przystąpi do usuwania wady w terminie 48 godzin od chwili otrzymania powiadomienia o takiej sytuacji,
  - 4) w przypadku wystąpienia wady innej niż wskazana w pkt 2) lub pkt 3) Wykonawca (Gwarant) przystąpi do usuwania wady w terminie nie dłuższym niż 14 dni od otrzymania powiadomienia o takiej sytuacji, chyba że strony uzgodnią na piśmie inny termin usunięcia wady,
  - 5) Wykonawca (Gwarant) jest w pełni odpowiedzialny za wszelkie szkody, które spowodował usunięciem wady, jej nieusunięciem lub jakimkolwiek zaniechaniem w tym zakresie,
  - 6) okres gwarancji jakości biegnie od nowa w przypadku wymiany wadliwej rzeczy wchodzącej w zakres przedmiotu umowy na nową, wolną od wad.
6. W sytuacji, gdy Wykonawca nie przystępuje do usuwania wad w wyznaczonym terminie lub usunie wady w sposób nienależyty, Zamawiający, poza uprawnieniami przysługującymi mu na podstawie przepisów KC, może powierzyć usunięcie wad osobie trzeciej na koszt i ryzyko Wykonawcy (wykonanie zastępcze), po uprzednim pisemnym wezwaniu Wykonawcy i wyznaczeniu dodatkowego terminu nie krótszego niż 5 dni roboczych.
7. Udzielone rękojmia i gwarancja jakości nie naruszają praw Zamawiającego do dochodzenia roszczeń o naprawienie szkody w pełnej wysokości na zasadach ogólnych określonych w KC.

§ 35. Zabezpieczenie należytego wykonania Umowy

1. Zamawiający oświadcza, że Wykonawca przed zawarciem niniejszej umowy wniósł na jego rzecz zabezpieczenie należytego wykonania umowy na zasadach określonych w przepisach ustawy Pzp na kwotę równą **3,0%** ceny ofertowej brutto (słownie: .....) w formie .....
2. Beneficjentem zabezpieczenia należytego wykonania umowy jest Zamawiający.
3. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy ma na celu zabezpieczenie i ewentualne zaspokojenie roszczeń Zamawiającego z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez Wykonawcę, w tym usunięcia wad, lub zaspokojenia roszczeń Zamawiającego wobec Wykonawcy o zapłatę kar umownych.
4. Wykonawca jest zobowiązany przedłużyć zabezpieczenie wniesione w formie innej niż pieniężna lub wnieść nowe zabezpieczenie, jeżeli termin ważności zabezpieczenia upływałby wcześniej niż przewidywany termin odbioru końcowego lub okres rękojmi (np.: wskutek zmiany terminu wykonania, różnego rodzaju opóźnień), przed upływem ważności dotychczasowego zabezpieczenia, pod rygorem ściągnięcia całości zabezpieczenia w celu zmiany formy zabezpieczenia na pieniężną.
5. Jeśli termin realizacji przedmiotu niniejszej umowy jest dłuższy niż 12 miesięcy, strony dopuszczają możliwość tworzenia zabezpieczenia należytego wykonania umowy poprzez dokonywanie potrąceń z wynagrodzenia wypłacanego Wykonawcy za częściowe wykonanie przedmiotu umowy, pod warunkiem wniesienia przed dniem zawarcia niniejszej umowy zabezpieczenia w wysokości 30,0% kwoty wymaganego zabezpieczenia.
6. Realizowanie potrąceń w celu utworzenia zabezpieczenia należytego wykonania umowy rozpocznie się wraz z zapłatą za pierwszą wystawioną fakturę VAT (rachunek) do chwili osiągnięcia pełnej wysokości zabezpieczenia należytego wykonania umowy, przy czym potrącenia będą dokonywane z wynagrodzenia netto w wysokości co najmniej 30,0 % wartości brutto faktury VAT (rachunku). W przypadku nie osiągnięcia całości wymaganej kwoty zabezpieczenia należytego wykonania umowy do dnia upływu połowy terminu wyznaczonego dla realizacji przedmiotu umowy, Wykonawca jest zobowiązany uzupełnić kwotę zabezpieczenia należytego wykonania umowy do pełnej wysokości wymaganej postanowieniami niniejszej umowy.
7. Wykonawca jest zobowiązany zapewnić, aby zabezpieczenie należytego wykonania umowy zachowało moc wiążącą w okresie realizacji niniejszej umowy i w okresie obowiązującej rękojmi za wady. Wykonawca jest zobowiązany do niezwłocznego informowania Zamawiającego o wszelkich faktycznych lub prawnych okolicznościach, które mają lub mogą mieć wpływ na moc wiążącą zabezpieczenia należytego wykonania umowy oraz na możliwość i zakres wykonywania przez Zamawiającego praw wynikających z zabezpieczenia.
8. Wszelkie koszty ustanowienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy ponosi Wykonawca.
9. Kwota równa 70,0% wniesionego zabezpieczenia należytego wykonania umowy, zostanie zwrócona Wykonawcy w ciągu 30 dni od daty dokonania odbioru końcowego robót.
10. Kwota równa 30,0% wniesionego zabezpieczenia należytego wykonania umowy, jest pozostawiona na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi za wady fizyczne, a następnie zostanie zwrócona Wykonawcy w terminie 15 dni po upływie okresu rękojmi za wady.
11. W trakcie realizacji umowy Wykonawca może dokonać zmiany formy zabezpieczenia należytego wykonania umowy na jedną lub kilka form, o których mowa w przepisach Pzp, pod warunkiem, że zmiana formy zabezpieczenia zostanie dokonana z zachowaniem ciągłości zabezpieczenia oraz bez zmniejszenia jego wysokości.
12. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy pozostaje w dyspozycji Zamawiającego i zachowuje swoją ważność na czas określony w umowie. Jeżeli nie zajdzie powód do realizacji zabezpieczenia w całości lub w części, podlega ono odpowiednio zwrotowi Wykonawcy w terminach, o których mowa w przepisach Pzp. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy wniesione w pieniądzu zostanie zwrócone wraz z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane, pomniejszone o koszty prowadzenia rachunku oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy Wykonawcy.
13. Zamawiający może dochodzić zaspokojenia z zabezpieczenia należytego wykonania umowy, jeżeli jakkolwiek kwota należna Zamawiającemu w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem niniejszej umowy nie zostanie zapłacona w terminie wskazanym przez Zamawiającego w pisemnym wezwaniu do zapłaty, licząc od dnia otrzymania tego wezwania przez Wykonawcę.

14. Jeżeli okres ważności zabezpieczenia należytego wykonania umowy jest krótszy niż wymagany okres jego ważności, Wykonawca jest zobowiązany ustanowić nowe zabezpieczenie należytego wykonania umowy nie później niż na 30 dni przed wygaśnięciem ważności dotychczasowego. Jeżeli Wykonawca w tym terminie, nie przedłoży nowego zabezpieczenia należytego wykonania umowy, Zamawiający będzie uprawniony do zrealizowania dotychczasowego zabezpieczenia w trybie wypłaty całej kwoty, w wysokości na jaką będzie opiewać dotychczasowe zabezpieczenie w dacie wystąpienia z roszczeniem przez Zamawiającego. Zamawiający zwróci środki pieniężne otrzymane z tytułu realizacji zabezpieczenia należytego wykonania umowy po przedstawieniu przez Wykonawcę nowego zabezpieczenia albo w terminie zwrotu danej części zabezpieczenia.

VII. ZMIANY I ROZWIĄZANIE UMOWY

§ 36. Zmiana Umowy

1. Zamawiający przewiduje możliwość wprowadzenia nieistotnych zmian niniejszej umowy zgodnie z postanowieniami art. 455 ustawy Pzp,
2. Zamawiający, z zastrzeżeniem ust. 3, określa możliwości zmian umowy w zakresie ustalonego terminu wykonania przedmiotu umowy:
  - 1) w przypadku wystąpienia zdarzeń, o których mowa w § 21 i § 22 umowy,
  - 2) w przypadku zawieszenia robót budowlanych przez Zamawiającego lub inspektora nadzoru inwestorskiego, w sytuacji wystąpienia zdarzeń, o których mowa w § 21 umowy,
3. Wszelkie zmiany umowy są dokonywane przez umocowanych przedstawicieli Zamawiającego i Wykonawcy w formie pisemnej w drodze aneksu umowy, pod rygorem nieważności.
4. W razie wątpliwości, przyjmuje się, że nie stanowią zmiany umowy następujące zmiany:
  - 1) danych związanych z obsługą administracyjno-organizacyjną umowy,
  - 2) danych teleadresowych, lub danych rejestrowych,
  - 3) będące następstwem sukcesji uniwersalnej po jednej ze stron umowy.

§ 37. Odstąpienie od Umowy przez Zamawiającego

1. Zamawiający ma prawo odstąpienia od niniejszej umowy w terminie 7 dni od daty uzyskania przez niego wiedzy o okoliczności uzasadniającej odstąpienie, jeżeli Wykonawca:
  - 1) z przyczyn zawinionych nie wykonuje umowy bądź też wykonuje ją nienależycie i pomimo skierowania przez Zamawiającego pisemnego wezwania do należytego wykonywania umowy lub podjęcia wykonywania umowy w wyznaczonym uzasadnionym technicznie terminie, Wykonawca nie zadośćuczyni żądaniu Zamawiającego,
  - 2) bez uzasadnionej przyczyny przerwał wykonywanie robót na okres dłuższy niż 14 dni i pomimo skierowania przez Zamawiającego pisemnego wezwania nie podjął ich w okresie 5 dni od dnia otrzymania tego wezwania,
  - 3) z przyczyn zawinionych nie przystąpił do odbioru terenu budowy, albo nie rozpoczął robót, albo pozostaje w zwłoce z realizacją przedmiotu umowy tak dalece, że wątpliwe jest dochowanie umówionego terminu wykonania umowy,
  - 4) nie realizuje zaakceptowanego przez Zamawiającego Programu naprawczego, mimo pisemnego wezwania do realizacji jego postanowień,
  - 5) podzleca całość robót lub dokonuje cesji umowy, jej części bez zgody Zamawiającego,
  - 6) podzleca jakąkolwiek część przedmiotu umowy, co do której Zamawiający zastrzegł obowiązek wykonania przez Wykonawcę własnymi siłami,
  - 7) swoim działaniem lub zaniechaniem dwukrotnie spowodował konieczność dokonania przez Zamawiającego bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia na rzecz Podwykonawcy bądź dalszego Podwykonawcy, lub spowodował konieczność dokonania bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia na rzecz Podwykonawcy bądź dalszego Podwykonawcy, na sumę większą niż 5,0% wartości niniejszej umowy.
2. W razie zaistnienia istotnej zmiany okoliczności powodującej, że wykonanie umowy nie leży w interesie publicznym, czego nie można było przewidzieć w chwili jej zawarcia, Zamawiający może odstąpić od umowy w terminie 30 dni od powzięcia wiadomości o powyższych okolicznościach. W

takim przypadku Wykonawca może żądać wyłącznie wynagrodzenia należnego z tytułu wykonania części umowy.

3. Wykonawca udziela rękojmi za wady i gwarancji jakości zgodnie z postanowieniami niniejszej umowy na część przedmiotu umowy wykonaną przed odstąpieniem od umowy.
4. Odstąpienie od umowy następuje za pośrednictwem listu poleconego za potwierdzeniem odbioru lub w formie pisma złożonego bezpośrednio Wykonawcy za pokwitowaniem, z chwilą otrzymania przez Wykonawcę oświadczenia o odstąpieniu od umowy.

§ 38. Odstąpienie od Umowy przez Wykonawcę

1. Wykonawca będzie uprawniony do odstąpienia od Umowy w terminie 7 dni od dnia pozyskania wiedzy o powstaniu okoliczności uzasadniającej odstąpienie, w przypadku, gdy:
  - 1) zwłoka Zamawiającego w przekazaniu dokumentacji projektowej, dziennika budowy, lub terenu budowy, przekracza 14 dni,
  - 2) Wykonawca nie otrzyma kwoty należnego wynagrodzenia w ciągu kolejnych 30 dni od upływu umówionego terminu płatności, z wyjątkiem uzasadnionych potrąceń w szczególności z tytułu roszczeń Zamawiającego lub kar umownych,
  - 3) na skutek polecenia inspektora nadzoru inwestorskiego działającego w imieniu Zamawiającego dokonanego wpisem do dziennika budowy przerwa lub opóźnienie w wykonywaniu robót trwa dłużej niż 30 dni, bez należytego uzasadnienia.
  - 4) na skutek pisemnego polecenia Zamawiającego przerwa lub opóźnienie w wykonywaniu robót trwa dłużej niż 30 dni.
2. Odstąpienie od umowy następuje za pośrednictwem listu poleconego za potwierdzeniem odbioru lub w formie pisma złożonego bezpośrednio w siedzibie Zamawiającego za pokwitowaniem, z chwilą otrzymania przez Zamawiającego oświadczenia o odstąpieniu od umowy.

§ 39. Obowiązki Wykonawcy i Zamawiającego w związku z odstąpieniem od Umowy

1. W przypadku odstąpienia od umowy przez dowolną ze stron umowy, Wykonawca ma obowiązek:
  - 1) natychmiast wstrzymać wykonywanie robót budowlanych, za wyjątkiem robót mających na celu ochronę życia i mienia, a także zabezpieczyć przerwane roboty i teren budowy, jak też opuścić go najpóźniej w terminie wskazanym przez Zamawiającego,
  - 2) w terminie wskazanym przez Zamawiającego przekazać będące w posiadaniu Wykonawcy dokumenty należące do Zamawiającego, a także materiały, sprzęt i roboty, za które Wykonawca otrzymał płatność, jak też inną dokumentację sporządzoną przez niego lub na jego zlecenie,
  - 3) niezwłocznie, najpóźniej w terminie do 14 dni od daty odstąpienia od umowy, usunąć z terenu budowy urządzenia zaplecza budowy, dostarczone lub wniesione przez siebie materiały i urządzenia niestanowiące własności Zamawiającego, lub wskazać na piśmie zasady przekazania tego majątku Zamawiającemu.
2. W terminie 14 dni od daty odstąpienia od umowy, Wykonawca zgłosi pisemnie Zamawiającemu gotowość do odbioru robót przerwanych i robót zabezpieczających.
3. Zamawiający jest zobowiązany do dokonania odbioru robót przerwanych i zabezpieczających oraz przejęcia od Wykonawcy pod swój dozór terenu budowy, w terminie 14 dni od daty powiadomienia przez Wykonawcę o gotowości do odbioru robót przerwanych i zabezpieczających. W przypadku niezgłoszenia gotowości do odbioru przez Wykonawcę, Zamawiający ma prawo przeprowadzić w tym terminie odbiór jednostronny.
4. W przypadku odstąpienia od umowy przez Zamawiającego, Wykonawca jest zobowiązany niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 14 dni od daty odstąpienia od umowy, zorganizować usunięcie sprzętu i robót tymczasowych na swój koszt i ryzyko. W przypadku niewypełnienia przez Wykonawcę powyższego obowiązku, Zamawiający uprawniony jest do usunięcia sprzętu i robót tymczasowych na koszt i ryzyko Wykonawcy.
5. W przypadku odstąpienia od umowy przez Zamawiającego, Wykonawca jest zobowiązany zastosować się do zawartych w oświadczeniu o odstąpieniu od umowy poleceń Zamawiającego dotyczących ochrony własności lub bezpieczeństwa robót.

§ 40. Rozliczenia w związku z odstąpieniem od Umowy

1. W terminie nie dłuższym niż 21 dni od daty odstąpienia od umowy przez dowolną ze stron, Wykonawca sporządzi i przekaże Zamawiającemu:
  - 1) inwentaryzację wykonanych robót według stanu na dzień odstąpienia od umowy,
  - 2) wykaz materiałów, konstrukcji lub urządzeń pozostających na terenie budowy, które nie mogą być wykorzystane przez Wykonawcę do realizacji innych robót nieobjętych niniejszą umową, w celu zwrotu kosztów ich nabycia jeśli odstąpienie od umowy nastąpiło z przyczyn niezależnych od Wykonawcy.
2. W terminie wyznaczonym dla odbioru robót przerwanych i zabezpieczających (tj.: 28 dni od daty odstąpienia od umowy), Wykonawca przy udziale Zamawiającego, sporządzi szczegółowy protokół odbioru robót przerwanych i robót zabezpieczających według stanu na dzień odstąpienia, który stanowi podstawę do wystawienia przez Wykonawcę faktury VAT (rachunku).
3. Zamawiający zapłaci Wykonawcy wynagrodzenie za roboty wykonane do dnia odstąpienia według ceny na dzień odstąpienia, pomniejszone o roszczenia Zamawiającego z tytułu kar umownych oraz ewentualne roszczenia o obniżenie ceny na podstawie rękojmi i gwarancji jakości i inne roszczenia odszkodowawcze, oraz pokryje koszty materiałów, konstrukcji i urządzeń pozostawionych na terenie budowy jako nienadające się do realizacji innych robót nieobjętych niniejszą umową.
4. Dokumentami służącymi do określenia kwot, o których mowa w ust. 3, będą: szczegółowy protokół odbioru robót przerwanych i robót zabezpieczających w toku, inwentaryzacja wykonanych robót wg stanu na dzień odstąpienia od umowy, oraz wykaz materiałów, konstrukcji lub urządzeń pozostających na terenie budowy, które nie mogą być wykorzystane przez Wykonawcę do realizacji innych robót nieobjętych niniejszą umową.
5. Koszty związane z zabezpieczeniem przerwanych robót i terenu budowy oraz inne uzasadnione koszty związane z odstąpieniem od umowy ponosi strona, która jest winna odstąpienia od umowy.

VIII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 41. Kary umowne

1. Wykonawca zapłaci Zamawiającemu kary umowne:
  - 1) za **zwłokę** w wykonaniu przedmiotu umowy w wysokości **0,25%** wynagrodzenia **brutto** określonego w § 31 ust. 1 umowy za każdy rozpoczęty dzień zwłoki po dniu wyznaczonym jako termin wykonania przedmiotu umowy zgodnie z § 7 ust. 1 umowy do dnia faktycznego wykonania przedmiotu umowy wskazanego w protokole odbioru końcowego,
  - 2) z tytułu odstąpienia od umowy z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy w wysokości 20,0% wynagrodzenia brutto określonego w § 31 ust. 1 umowy przy czym Zamawiający zachowuje w takim przypadku prawo do roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji jakości do robót wykonanych przez Wykonawcę do dnia odstąpienia od umowy,
  - 3) za brak zapłaty wynagrodzenia należnego Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy w kwocie **15.000,00 złotych** za każde dokonanie przez Zamawiającego bezpośredniej płatności na rzecz Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy,
  - 4) za nieterminową zapłatę wynagrodzenia należnego Podwykonawcy i dalszemu Podwykonawcy, w wysokości **0,15%** wynagrodzenia **brutto** określonego w danej umowie o podwykonawstwo za każdy dzień zwłoki od dnia upływu terminu zapłaty do dnia zapłaty,
  - 5) za nieprzedłożenie do akceptacji Zamawiającego projektu umowy o podwykonawstwo lub projektu jej zmiany, w wysokości **2,0%** wartości brutto danej umowy o podwykonawstwo lecz nie mniej niż **10.000,00 złotych**, za każdy przypadek nieprzedłożenia do akceptacji projektu umowy o podwykonawstwo lub projektu jej zmiany,
  - 6) za nieprzedłożenie Zamawiającemu poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii umowy o podwykonawstwo lub kopii jej zmiany w wysokości **0,5%** wartości brutto danej umowy o podwykonawstwo lecz nie mniej niż **5.000,00 złotych**, za każdy przypadek nieprzedłożenia kopii umowy o podwykonawstwo lub kopii jej zmiany,
  - 7) za dopuszczenie do wykonywania robót budowlanych objętych przedmiotem niniejszej umowy podmiotu innego niż Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca zaakceptowany przez Zamawiającego zgodnie z treścią niniejszej umowy, w wysokości **5,0%** wynagrodzenia brutto określonego w § 31 ust. 1 umowy,

- 8) za brak przystąpienia Wykonawcy do realizacji przedmiotu umowy lub przerwanie tej realizacji z winy Wykonawcy trwające ponad 14 dni, w wysokości **0,1%** wynagrodzenia brutto określonego w § 31 ust. 1 umowy za każdy rozpoczęty dzień przerwy w wykonywaniu robót,
  - 9) w przypadku naruszenia zobowiązania Wykonawcy do ubezpieczenia od ryzyk związanych z realizacją przedmiotu umowy, oraz ubezpieczenia w zakresie odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, a także zobowiązania do opłacania składek wynikających z zawartych umów ubezpieczeniowych, jak również zobowiązania do okazania Zamawiającemu dokumentów potwierdzających zawarcie tych umów ubezpieczenia i opłacenia składek ubezpieczeniowych, w wysokości **5.000,00 złotych** za każde naruszenie,
  - 10) w przypadku naruszenia przez Wykonawcę, Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę, wynikającego z niniejszej umowy zobowiązania zatrudniania pracowników na umowę o pracę, w wysokości równej dwukrotności aktualnego przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za każdy stwierdzony przez Zamawiającego przypadek naruszenia tego zobowiązania,
2. Jeżeli kara umowna naliczona zgodnie z postanowieniami ust. 1, nie pokrywa poniesionej szkody to Zamawiający może dochodzić odszkodowania uzupełniającego na zasadach ogólnych określonych przepisami KC.
  3. Zamawiający zapłaci Wykonawcy kary umowne:
    - 1) z tytułu odstąpienia od umowy z przyczyn leżących po stronie Zamawiającego w wysokości 5,0 % wynagrodzenia brutto określonego w § 33 ust. 1 umowy, z zastrzeżeniem, że kara taka nie przysługuje, jeżeli odstąpienie od umowy nastąpi z przyczyn wymienionych w **art. 456 Pzp**,
    - 2) za nieprzystąpienie przez Zamawiającego w terminach określonych umową do odbiorów robót zgłoszonych do odbioru w wysokości **0,05%** wynagrodzenia brutto określonego w § 31 ust. 1 umowy za każdy rozpoczęty dzień zwłoki.
  4. Jeżeli kara umowna z któregośkolwiek tytułu wymienionego w ust. 3, nie pokrywa poniesionej szkody, to Wykonawca może dochodzić odszkodowania uzupełniającego, na zasadach ogólnych określonych przepisami KC.
  5. Kara umowna z tytułu zwłoki przysługuje za każdy rozpoczęty dzień zwłoki i jest wymagalna od dnia następnego po upływie terminu jej zapłaty.
  6. Zapłata kary umownej może nastąpić przez:
    - 1) potrącenie z przysługujących drugiej stronie należności, lub
    - 2) jej zapłatę w wymaganym okresie na podstawie wezwania.
  7. Termin zapłaty kary umownej **wynosi 7 dni** od dnia skutecznego doręczenia Stronie wezwania do zapłaty. W razie opóźnienia z zapłatą kary umownej Strona uprawniona do otrzymania kary umownej może żądać odsetek ustawowych za każdy dzień opóźnienia.
  8. Zapłata jakiegokolwiek kary umownej przez Wykonawcę lub potrącenie przez Zamawiającego kwoty kary umownej z płatności należnej Wykonawcy nie zwalnia Wykonawcy z obowiązku ukończenia robót ani z jakichkolwiek innych obowiązków i zobowiązań Wykonawcy wynikających z umowy.
  9. Limit kar umownych, których Strony mogą względem siebie dochodzić z wszystkich tytułów przewidzianych zapisami umowy, wynosi 30,0 % wynagrodzenia określonego w § 31 ust. 1 umowy.

§ 42. Procedury rozstrzygnięcia sporów

1. W przypadku zaistnienia pomiędzy stronami sporu, wynikającego wprost z niniejszej umowy lub pozostającego w związku z tą umową, strony w pierwszej kolejności zobowiązują się do podjęcia próby rozwiązania zaistniałego sporu w drodze mediacji. Mediacja będzie prowadzona przez Mediatorów Stałych Sądu Polubownego przy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z Regulaminem tego Sądu.
2. W przypadku gdy strony nie podejmą próby polubownego rozwiązania sporu, spory wynikające z niniejszej umowy lub powstające w związku z umową będą rozstrzygane przez sąd powszechny właściwy według siedziby Zamawiającego.

Niniejsza umowa została sporządzona w trzech jednobrzmiących egzemplarzach na 32 stronach, z czego dwa egzemplarze dla Zamawiającego i jeden egzemplarz dla Wykonawcy.

Załącznikami do niniejszej umowy, stanowiącymi jej integralną część, są:

- oferta wykonawcy,
- dokumenty zamówienia w rozumieniu przepisów Pzp, w szczególności SWZ opracowana przez zamawiającego oraz dokumentacja projektowa – ekspertyza techniczna (w tym projekt wykonawczy i STWiOR)

W imieniu i na rzecz Zamawiającego podpisali:

W imieniu i na rzecz Wykonawcy podpisali